

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра дитячої терапевтичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної програми
«Стоматологія»

« 28 » _____ серпня _____ 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради
стоматологічного факультету

Протокол від 28 серпня 2024 р. №1

СИЛАБУС

ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курси та семестри вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
221 Стоматологія
магістр стоматології
лікар-стоматолог
Стоматологія
денна
3, 4, 5 роки навчання
VI, VIII, IX, X семестри

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
дитячої терапевтичної стоматології
Протокол від 28 серпня 2024 р. №1

Полтава – 2024 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Каськова Людмила Федорівна, д.мед.н., професор
	Амосова Людмила Іванівна, к.мед.н., доцент
	Андріянова Ольга Юріївна, к.мед.н., доцент
	Новікова Світлана Чеславна, к.мед.н., доцент
	Хміль Олена Всеволодівна, к.мед.н., доцент
	Ващенко Ірина Юріївна, к.мед.н., доцент
	Уласевич Лариса Павлівна, к.мед.н., доцент
	Садовські Марина Олександрівна, PhD
	Павленкова Оксана Сергіївна, к.мед.н., доцент
Профайл викладача (викладачів)	https://dtstom.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	+380501954923
E-mail:	dtstom@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті університету	https://dtstom.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» (3,4,5 рік навчання) відводиться 360 академічних годин / 12 кредитів ЄКТС, у т.ч.: лекції – 48 год., практичні заняття – 144 год., самостійна робота – 168 год.

Модуль 1: «Карієс та некаріозні ураження тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування» (3-й рік навчання, 6 семестр) відводиться 90 академічних годин / 3 кредити ЄКТС, у т.ч.: лекції – 12 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 42 год.

Модуль 2: «Пульпіти, періодонтити, травми тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування» (4-й рік навчання, 8 семестр) відводиться 120 академічних годин / 4 кредити ЄКТС, у т.ч.: лекції – 16 год., практичні заняття – 48 год., самостійна робота – 64 год.

Модуль 3. «Захворювання тканин пародонту і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей» навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» (5-й рік навчання, 9, 10 семестри) відводиться 150 годин / 5 кредитів ЄКТС, у т.ч.: лекції – 20 год., практичні заняття – 60 год., самостійна робота – 70 год.

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» відбувається у рамках норм законодавства України щодо академічної доброчесності, Статуту та положень університету.

Важливою умовою успішного навчального процесу є особисте дотримання кожним здобувачем освіти ЗВО правил поведінки, прийнятих в ЗВО та в суспільстві. Здобувач освіти ЗВО, як майбутній лікар, повинен мати високий рівень культури поведінки, поводити себе гідно, тактовно, зберігати витримку і самоконтроль. Студент повинен вчасно приходити на практичні та самостійні позааудиторні заняття, які відбуваються на клінічних базах, без запізнь, повинен бути одягнений у відповідну медичну форму (білий халат або хірургічний костюм, змінне взуття та медична шапочка). Здобувач освіти не повинен порушувати графік навчального процесу, приходити на заняття з конспектом і підготовленим по темі заняття, не допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин. Здобувач освіти, який допустив пропуски занять без поважної на те причини, зобов'язаний у триденний термін відпрацювати заняття.

Протягом заняття здобувач освіти не повинен виходити з аудиторії без дозволу викладача; користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача, займатися сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів освіти та заважати викладачу.

При вивченні навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» в Полтавському державному медичному університеті викладачі і здобувачі освіти діють відповідно до: положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (1), робочої програми, положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету (2), положення про організацію самостійної роботи здобувачів освіти в Полтавському державному медичному університеті (3), правил внутрішнього розпорядку для учасників освітнього процесу Полтавського державного медичного університету (4), положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (5), положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавського державного медичного університету (6) та ін.

Протягом навчання здобувачам освіти неприпустимо пропускати чи запізнюватися на заняття, слід дотримуватися правил поведінки та деонтологічних норм при спілкуванні з хворими. Заняття необхідно відвідувати у належній формі одягу, регулярно готувати теоретичний матеріал, під час опитування відключати мобільні пристрої.

Опис навчальної дисципліни

«Дитяча терапевтична стоматологія» - це навчальна дисципліна, що надає змогу здобувачам освіти оволодіти певними стоматологічними маніпуляціями, що використовуються в клініці під час лікування карієсу та його ускладнень у

тимчасових і постійних зубах на різних етапах їх розвитку, захворювань тканин пародонту й слизової оболонки порожнини рота.

Навчальна дисципліна «Дитяча терапевтична стоматологія» вивчає клінічну картину, діагностику й методи лікування карієсу та його ускладнень, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота, язика і губ з урахуванням вікових особливостей дитини, вплив даних захворювань на її організм в цілому. Також вона сприяє формуванню спеціальних (фахових) компетенцій у здобувачів освіти, які вони зможуть використати у процесі роботи безпосередньо біля крісла пацієнта. Під час практичних занять здобувачі освіти відпрацьовують вивчені практичні маніпуляції щодо діагностики та лікування основних стоматологічних захворювань дитячого населення.

Дитяча терапевтична стоматологія містить питання щодо етіології та патогенезу основних стоматологічних захворювань, передбачає освоєння теоретичного матеріалу, практичних умінь та мануальних навичок по діагностиці, лікуванню та профілактиці в логічній послідовності вивчення всіх розділів дисципліни.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити

«Дитяча терапевтична стоматологія» як дисципліна:

- ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами освіти анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології, нормальної та патологічної фізіології, патологічної анатомії, фармакології, дитячих хвороб й інтегрується з цими дисциплінами й інтегрується з цими дисциплінами, а також базується на вивченні пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології, терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії; ортопедичної стоматології, ортодонтії, **профілактики стоматологічних захворювань та** інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити

«Дитяча терапевтична стоматологія» як дисципліна:

- закладає основи вивчення здобувачами освіти таких клінічних дисциплін, як дитяча хірургічна стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія;
- інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою хірургічною стоматологією, ортодонтією і терапевтичною стоматологією;
- формують уявлення про професійну відповідальність за якість лікування карієсу та його ускладнень, захворювань тканин пародонту і СОПР у дітей різного віку та про необхідність широкого запровадження первинної профілактики стоматологічних захворювань.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка фахівця, здатного розв'язувати складні задачі та проблеми у сфері дитячої стоматології або у процесі

навчання, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, та виконувати професійну діяльність лікаря-стоматолога, пов'язану з діагностикою, диференційною діагностикою, лікуванням та профілактикою стоматологічних захворювань зубів, тканин пародонту і СОПР у дітей різного віку на підставі вивчення етіології, патогенезу, клінічних проявів, способів діагностики і диференційної діагностики, методів лікування і профілактики, обґрунтованого вибору та застосування сучасних медикаментозних засобів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є отримання знань і навичок, необхідних для сприяння сталому розвитку, в тому числі через навчання з питань сталого розвитку й сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру й ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і внеску культури в сталий розвиток та набуття вмінь проведення обстеження стоматологічного хворого дитячого віку, виявлення в нього провідних синдромів і симптомів, обґрунтування й формулювання попереднього діагнозу, складання плану додаткового обстеження й аналізу його результатів, проведення диференційної діагностики, формулювання остаточного діагнозу основних стоматологічних захворювань, виявлення й ідентифікації проявів соматичних та інфекційних захворювань у порожнині рота, визначення характеру й принципів лікування пацієнтів в клініці дитячої терапевтичної стоматології, виявлення різноманітних клінічних варіантів перебігу й ускладнень найбільш поширених стоматологічних захворювань, проведення їх профілактики і лікування.

основними завданнями вивчення дисципліни є:

- виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми у дітей при стоматологічних захворюваннях за стандартними методиками, використовуючи дані анамнезу хворого, дані огляду, знання про людину, її органи і системи, для встановлення вірогідного нозологічного або попереднього клінічного діагнозу;
- збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дитини, стан щелепно-лицевої ділянки;
- призначати та аналізувати (обов'язкові та за вибором) додаткові методи обстеження дітям з стоматологічною патологією для проведення диференційної діагностики;
- визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного та додаткового обстежень, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувального закладу;
- визначати характер та особливості лікування шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;
- проводити лікування за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи;
- виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного діагнозу карієсу і його ускладнень в тимчасових і постійних зубах, захворювань тканин пародонту та СОПР у дітей;

- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності;
- планувати та втілювати заходи профілактики для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань у дітей.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні):

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

5. Спроможність до проєктування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» здобувачі освіти повинні

ЗНАТИ:

- основні етапи розвитку тимчасових і постійних зубів;
- терміни прорізування тимчасових і постійних зубів;
- клінічні особливості некаріозних уражень зубів у дітей та комплексний підхід до їх лікування;

- сучасні уявлення про етіологію та патогенез карієсу зубів у дітей;
- віковому аспекті та чинники, що впливають на показники карієсу;
- захисні механізми ротової порожнини;
- неспецифічні та специфічні чинники місцевого імунітету ротової порожнини;
- сучасні класифікації карієсу; клінічні класифікації карієсу та формулювання діагнозу карієсу;
- 4D-цикл менеджменту карієсу;
- закономірності клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів в залежності від віку дитини;
- особливості перебігу карієсу в постійних зубах в залежності від етапу розвитку зубу;
- методи діагностики карієсу в постійних і тимчасових зубах у дітей;
- оцінка складності лікування карієсу,
- складання індивідуального плану лікування в залежності від віку дитини;
- лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей;
- вибір інвазійних або не інвазійних методів лікування в постійних і тимчасових зубах у дітей;
- методи селективного або неселективного видалення каріозного ураження в постійних і тимчасових зубах;
- вибір пломбувальних матеріалів і лікарських засобів для лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей;
- клінічний алгоритм застосування різних пломбувальних матеріалів для реставрації тимчасових і постійних зубів;
- вибір засобів захисту дентинно-пульпарного комплексу;
- помилки і ускладнення при лікуванні карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей, їх попередження та усунення;
- складання схем профілактики з урахуванням ступенів ризику та віку дитини;
- анатомо-фізіологічні особливості пульпи тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- сучасні уявлення про етіологію і патогенез пульпіту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікації пульпітів;
- закономірності клінічного перебігу пульпіту в тимчасових і постійних несформованих зубах;
- методи лікування пульпіту;
- показання до проведення вітальної терапії пульпи в тимчасових зубах;
- показання до проведення вітальної терапії пульпи в постійних несформованих зубах;
- показання до проведення невітальної терапії пульпи в тимчасових зубах;
- показання до проведення вітальної терапії пульпи в постійних несформованих зубах;
- помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту у дітей, їх попередження та усунення;

- анатомо-фізіологічні особливості періодонту тимчасових та постійних зубів на різних етапах їх розвитку;
- сучасні уявлення про етіологію і патогенез періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей;
- класифікацію періодонтиту;
- закономірності клінічного перебігу періодонтиту в тимчасових і постійних зубах у дітей різного віку;
- вибір методу лікування періодонтиту;
- показання до проведення консервативного методу лікування періодонтиту;
- помилки та ускладнення при лікуванні періодонтиту у дітей, вміти їх попереджати та усувати;
- основні складові пародонта, морфо-функціональні особливості тканин пародонта у дітей різного віку;
- класифікацію захворювань тканин пародонта;
- основні та додаткові методи обстеження тканин пародонта у дітей, методику визначення індексів РМА та СРІ;
- загальні та місцеві чинники розвитку, клінічні ознаки, диференційну діагностику, лікувальну тактику при різних формах гінгівіту у дітей, групи лікарських засобів та механізм їх дії;
- загальні та місцеві чинники розвитку, клінічні та рентгенологічні ознаки, диференційну діагностику локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей;
- лікувальну тактику при генералізованому пародонтиті у дітей, групи лікарських засобів, що застосовуються та механізм їх дії;
- засоби та методи профілактики захворювань тканин пародонта у дітей;
- особливості професійної гігієни порожнини рота при гінгівіті і пародонтиті у дітей та підлітків, алгоритм виконання;
- основні клінічні ознаки та особливості ураження тканин пародонта при спадковій нейтропенії, лікувальну тактику;
- варіанти клінічного перебігу еозинофільної гранульоми, порушення, що спостерігаються в тканинах пародонту, тактику лікаря-стоматолога;
- основні клінічні прояви та особливості ураження тканин пародонта при хворобі Хенда-Шюллера-Крісчена, тріаду Крісчена, тактику лікаря-стоматолога;
- основні клінічні прояви та зміни у тканинах пародонта при синдромі Папійона-Лефевра, тактику лікаря-стоматолога;
- морфологічні особливості СОПР у дітей в різні вікові періоди;
- етіологічні фактори, періоди розвитку, загальні та місцеві прояви ГГС у дітей при різному ступеню тяжкості;
- загальні та місцеві методи лікування ГГС, групи лікарських засобів, механізм дії;
- клінічний перебіг, лікувальну тактику при рецидивуючому герпесі (РГС) порожнини рота у дітей;
- збудника, загальні та місцеві клінічні ознаки, лікувальну тактику при герпетичній ангіні у дітей;

- збудника, клінічний перебіг, прояви в порожнині рота, зміни у периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при інфекційному мононуклеозі;
- збудника, клінічний перебіг, прояви в порожнині і тактику лікаря-стоматолога рота при корі;
- збудника, загальну клінічну картину, прояви в порожнині рота, тактику лікаря-стоматолога при скарлатині;
- збудника, клінічний перебіг, прояви в порожнині рота, тактику лікаря-стоматолога при дифтерії;
- класифікацію кандидозу СОПР у дітей;
- причини, клінічну картину, методи та засоби лікування гострого кандидозу (пліснявки) СОПР у дітей при різному ступеню тяжкості;
- клінічну характеристику, диференційні ознаки, методи лабораторного обстеження, методи та засоби лікування хронічного кандидозу СОПР у дітей;
- причини, механізм розвитку, клінічні прояви, принципи лікування анафілактичного шоку у дітей;
- заходи невідкладної допомоги дітям в разі розвитку анафілактичного шоку;
- причини, механізм розвитку, клінічні прояви, принципи лікування та заходи першої допомоги при набряку Квінке;
- причини, механізм розвитку, клінічні прояви, засоби загального і місцевого лікування багатформної ексудативної еритеми;
- причини, механізм розвитку, клінічний перебіг, методи та засоби загального і місцевого лікування хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС) у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при залізодефіцитній анемії у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при гострих і хронічних лейкозах у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при гемофілії у дітей;
- загальні клінічні ознаки, прояви в порожнині рота, зміни в периферичній крові, тактику лікаря-стоматолога при агранулоцитозі у дітей;
- зміни стоматологічного статусу при захворюваннях ендокринної системи у дітей;
- зміни в порожнині рота у дітей при хворобах шлунково-кишкового тракту;
- класифікацію хейлітів, причини, клінічний перебіг, диференційну діагностику, принципи лікування та профілактики різних форм хейліту у дітей;
- причини розвитку, клінічний перебіг, тактику лікаря-стоматолога при різних формах глоситу у дітей.

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. «Карієс та некаріозні ураження тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування»		
1	Некаріозні ураження твердих тканин зубів у дітей. Флюороз: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. • чинники, що призводять до розвитку некаріозних уражень в ембріональному та постембріональному періодах; • класифікація вад розвитку твердих тканин зуба у дітей концепція етіології та патогенезу флюорозу; • класифікації флюорозу зубів за ВООЗ, МКХ 10, Р.Д. Габовичем, В.К. Патрікеєвим, Г.Д. Овруцьким, А.К. Ніколішиним; • клінічні прояви різних форм та ступенів важкості флюорозу; • діагностика та диференційна діагностика флюорозу різних ступенів важкості (внутрішньосиндромна діагностика) та флюорозу з іншими захворюваннями твердих тканин зуба (позасиндромна діагностика); • послідовність проведення та техніка виконання різних методик лікування легких форм флюорозу • заходи та засоби профілактики флюорозу (первинної та вторинної).	2
2	Гіпоплазія емалі: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування. • чинники, що призводять до розвитку гіпоплазії емалі; • класифікація гіпоплазії емалі; • етіологія, патогенез гіпоплазії емалі; • патоморфологія та клінічний перебіг різних форм гіпоплазії емалі; • види гіпоплазії (системна, вогнищева, місцева); • діагностика та диференційна діагностика форм гіпоплазії емалі; • зуби Гечинсона, Плюгера, Фурньє, Турнера, «тетрациклінові зуби»; • молярно-різцева гіпомінералізація (МРГ) у дітей; • причини виникнення МРГ; • аспекти діагностики МРГ та визначення ступенів тяжкості, диференційна діагностика; • особливості лікування МРГ; • заходи профілактики гіпоплазії емалі.	2
3	Спадкові вади розвитку твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, диференційна діагностика. • класифікація спадкових вад розвитку твердих тканин зуба; • спадкові порушення емалі; • клінічні прояви недосконалого амелогенезу; • діагностика та диференційна діагностика недосконалого амелогенезу; • спадкові вади дентину I, II, III типів; • клінічні прояви недосконалого дентиногенезу; • діагностика та диференційна діагностика недосконалого дентиногенезу; • діагностика та диференційна діагностика дисплазії Стентона-Капдепона, особливості гістологічних досліджень зубів у хворих на дисплазію; • клінічні прояви дисплазії Стентона-Капдепона; • тактика дитячого стоматолога.	2
4	Етіологія, патогенез карієсу у дітей. Класифікації карієсу • визначення поняття; • сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу; • теорії розвитку карієсу: суть переваги та недоліки; • класифікація карієсу; • статистичні показники карієсу; • міжнародна система класифікації та управління карієсом ICCMS (коди ICDAS); • 4D-цикл менеджменту карієсу.	2

5	Особливості клінічного перебігу карієсу в дітей у різні вікові періоди. Діагностика, диференційна діагностика карієсу в дітей. • чинники, що впливають на перебіг карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей • закономірності та особливості клінічного перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на стадії сформованого кореня; • закономірності та особливості клінічного перебігу карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на стадії формування кореня • закономірності та особливості клінічного перебігу карієсу тимчасових зубів у дітей на стадії резорбції кореня	2
6	Методи лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей • складання індивідуального плану лікування; • клінічна модель прийняття рішень щодо лікування карієсу в дітей різного віку; • оцінка складності лікування карієсу у дітей різного віку; • лікування некавітованого карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку; • зупинка каріозних уражень (лікування) за допомогою малоінвазивних методів реставрації, які ґрунтуються на контролі зубного нальоту в тимчасових і постійних зубах; • атравматичне відновне лікування (АВЛ) в тимчасових зубах за допомогою СІЦ та склоіономерних цементів, модифікованих полімером (СІЦМП); • ART-методика лікування карієсу тимчасових зубів; • атравматичне відновне лікування (АВЛ) за допомогою композитів та компомерів в тимчасових зубах; • проміжна терапевтична реставрація (ПТР) за допомогою склоіономерних цементів, модифікованих полімером (СІЦМП) в тимчасових і постійних зубах; • покровока методика (ПМ) при лікуванні глибоких каріозних уражень; • лікування глибоких активних каріозних уражень ; • неповне видалення карієсу, часткова (одноетапна) або поетапна (двоетапна) екскавация дентину в тимчасових зубах; • пломбувальні матеріали для лікування карієсу тимчасових зубів; • стандартні металеві коронки (СМК) для реставрації тимчасових зубів із поширеним карієсом. • атравматичне відновне лікування в тимчасових і постійних зубах (АВЛ); • проміжна терапевтична реставрація в тимчасових і постійних зубах (ПТР); • зубозберігаюче хірургічне лікування відповідно до тяжкості ураження та залучення пульпи в тимчасових і постійних зубах (ТРОС); • підходи до видалення каріозних тканин в тимчасових і постійних зубах; • методи видалення каріозних тканин в постійних зубах: селективне та неселективне видалення каріозних тканин, поетапне видалення карієсу; • використання прямих адгезивних реставраційних технік в постійних зубах; • клінічний алгоритм застосування пломбувальних матеріалів для прямої реставрації • пломбувальні матеріали для лікування карієсу постійних зубів; • засоби захисту дентинно-пульпарного комплексу.	2
	Разом за модуль 1	12
Модуль 2. «Пульпіти, періодонтити, травми тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування»		
1	Підготовка до складання Крок 2. Стоматологія. навчальної дисципліни Дитяча терапевтична стоматологія. Розбір тестових задач, які стосуються вивчення питань карієсу та некаріозних уражень твердих тканин у дітей.	2
2	Етіологія, патогенез пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів. • періоди розвитку пульпи в постійних і тимчасових зубах • клітинний склад пульпи, функції пульпи на різних етапах розвитку • шари пульпи та їх кількість, з яких клітин вони складаються • шар пульпи, що містить одонтобласти, яка їх функція • анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів згідно віку дитини • анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку, їх вплив на етіологію, патогенез, перебіг	2

	пульпітів у дітей • основні етіологічні чинники пульпітів • патогенез різних форм пульпітів у дітей • класифікація пульпітів у дітей: МКХ-11(10); О.С. Яворська, Л.І.Урбанович; Т.Ф. Виноградова; робоча класифікація Американської асоціації ендодонтії. • наближена відповідність різних класифікацій пульпіту	
3	Клініка пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів. Діагностика, диференційна діагностика. • Клініка оборотних пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів. Діагностика, диференційна діагностика. • Клініка необоротних пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів. Діагностика, диференційна діагностика. • Клініка некрозу пульпи в тимчасових та постійних несформованих зубах. Діагностика, диференційна діагностика. • Клініка раніше лікованого пульпіту із запломбованими кореневими каналами з апікальним періодонтитом або на тлі нормальних тканин періодонтиту в тимчасових та постійних несформованих зубах. Діагностика, диференційна діагностика. • Клініка пульпіту в тимчасових та постійних несформованих зубах із незавершеним лікуванням з явищами апікального періодонтиту або на тлі нормальних тканин періодонту	2
4	Вітальна терапія пульпи тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей. • показання до проведення вітальної терапії пульпи в тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей. • захисний лайнер: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • непряме покриття пульпи: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пряме покриття пульпи: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пульпотомія: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • часткова пульпотомія: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пульпотомія Цвека: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • апексогенез	2
5	Невітальна терапія пульпи тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей. • показання до проведення невітальної терапії пульпи в тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей. • показання до проведення невітальної терапії пульпи тимчасових зубів • пульпектомія в тимчасових зубах: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • методи визначення робочої довжини: рентгенологічний, табличний, мануальний, апекслокація • метод стерилізації (LSTR): показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • девітальний метод лікування пульпітів у дітей: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • цілі невітальної терапії пульпи постійних несформованих зубів • поняття апексифікації • пульпектомія в постійних несформованих зубах: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз. • одномоментна апексифікація, поетапна апексифікація • регенеративна ендодонтія: показання, методика виконання, вибір матеріалів,	2

	прогноз.	
6	Гострі та хронічні періодонтити тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: етіологія, патогенез, клініка, й лікування. • основні етіологічні чинники та патогенез періодонтитів • класифікація періодонтитів у дітей • періодонтити постійних та тимчасових зубів у дітей, клініка, діагностика, диференційна діагностика • хронічні періодонтити постійних та тимчасових зубів у дітей, клініка, діагностика, диференційна діагностика • хронічні періодонтити постійних зубів із незакінченим ростом коренів у дітей, клініка, діагностика • загострення хронічних періодонтитів у постійних зубах у дітей: особливості клініки та диференційна діагностика • показання та протипоказання для консервативного методу лікування періодонтитів в тимчасових та постійних зубах • лікування гострих періодонтитів в тимчасових та постійних зубах та зубах з незакінченим розвитком кореня, методика, техніка проведення • лікування хронічного періодонтиту в тимчасових та постійних зубах та зубах з незакінченим розвитком кореня, методика, техніка проведення	2
7	Диференційна діагностика ускладненого карієсу. • диференційна діагностика різних форм карієсу та його ускладнень • рентгенологічне дослідження карієсу та його ускладнень	2
8	Гострі травматичні ураження тимчасових та постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, підходи до лікування. • гостра травма у дітей • види травматичних ушкоджень тимчасових та постійних зубів у дітей • тактика дитячого лікаря-стоматолога при гострій травмі тимчасового зуба • тактика дитячого лікаря-стоматолога при гострій травмі постійного зуба	2
	Разом за модуль 2	16
Модуль 3. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей»		
1	Підготовка до складання Крок 2. Стоматологія. навчальної дисципліни Дитяча терапевтична стоматологія. Розбір тестових задач, які стосуються вивчення питань пульпітів і періодонтитів тимчасових і постійних зубів у дітей. • особливості підготовки до КРОК 2. Стоматологія; • структура іспиту КРОК 2. Стоматологія; • особливості завдань з дитячої терапевтичної стоматології; • поради щодо тактики виконання тестових завдань; • аналіз прикладів завдань з КРОК 2. Стоматологія за даною тематикою; • розбір правильних і помилкових варіантів відповідей; • обговорення алгоритмів розв'язання тестів; • помилки студентів при виконанні тестів та методи їх уникнення; • часті причини неправильних відповідей; • методики запам'ятовування клінічних особливостей; • рекомендації до самостійної підготовки; • рекомендована література та ресурси; • приклади банків тестових питань.	2
2	Гінгівіти у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і	2

	профілактика захворювання. • анатомо-гістологічна будова ясен у дітей; • етіологія та патогенез гінгівіту у дітей; • методи діагностики гінгівіту у дітей; • закономірності клінічних проявів гострого і хронічного катарального гінгівіту у дітей різного віку; • закономірності клінічних проявів гіпертрофічного гінгівіту набряклої (грануляційної) форми у дітей різного віку; • закономірності клінічних проявів гіпертрофічного гінгівіту фіброзної форми у дітей різного віку; • закономірності клінічних проявів виразково-некротичного гінгівіту у дітей різного віку; • диференційна діагностика різних форм гінгівіту у дітей; • лікарські засоби, що застосовуються для лікування гінгівіту; • лікарські засоби, що застосовуються для профілактики гінгівітів; • методи лікування катарального гінгівіту; • методи лікування виразково-некротичного гінгівіту; • методи лікування гіпертрофічного гінгівіту; • методи профілактики захворювань пародонту у дітей.	
3	Пародонтити у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика захворювання. • що таке пародонт, його функції; • анатомо-фізіологічна будова тканин пародонта у дітей в різні вікові періоди; • особливості будови тканин пародонта в дітей у період тимчасового, змінного та постійного прикусу; • місцеві чинники, що сприяють розвитку захворювань пародонту у дітей; • загальні чинники, що сприяють розвитку захворювань пародонту у дітей; • етіологія та патогенез пародонтиту у дітей; • класифікація захворювань пародонту; • методи діагностики захворювань тканин пародонта у дітей; • індексна оцінка стану тканин пародонту; • роль зубного нальоту в розвитку захворювань пародонту. мікробний пейзаж порожнини рота; • закономірності клінічних проявів хронічного локалізованого пародонтиту у дітей різного віку; • закономірності клінічних проявів хронічного генералізованого пародонтиту у дітей різного віку; • рентгенологічна характеристика будови тканин пародонта у дітей; • диференційна діагностика різних ступенів тяжкості пародонтиту у дітей; • методи лікування різних ступенів тяжкості пародонтиту у дітей; • вибір засобів індивідуальної гігієни при захворюваннях тканин пародонта у дітей; • методи фізіотерапевтичного лікування; • фітотерапія пародонтиту у дітей; • методи профілактики різних ступенів тяжкості захворювань пародонту у дітей.	2
4	Прояви ідіопатичних захворювань у порожнині рота дітей: клінічні ознаки, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування захворювань. • етіологія та патогенез пародонтальних синдромів у дітей; • методи діагностики пародонтальних синдромів у дітей; • закономірності клінічних проявів швидко прогресуючого лізису у дітей при некомпенсованому цукровому діабеті і при синдромі Папійона-Лефевра; • закономірності клінічних проявів спадкової нейтропенії; • закономірності клінічних проявів при гістіоцитозах; • закономірності клінічних проявів при ретикулоендотеліозах, ліпоїдозах, гіпоімунглобулінемії; • диференційна діагностика пародонтальних синдромів у дітей; • методи лікування пародонтальних синдромів у дітей; • методи фізіотерапевтичного лікування пародонтальних синдромів у дітей; • методи профілактики пародонтальних синдромів у дітей; • тактика лікаря-стоматолога при лікуванні пацієнтів з пародонтальними синдромами; • вибір засобів індивідуальної гігієни при пародонтальних синдромах у дітей; • застосування фітотерапії при пародонтальних синдромах у дітей; • рентгенологічні прояви при пародонтальних синдромах у дітей; • симптоматичне лікування пародонтальних синдромів.	2

5	Особливості будови та функції слизової оболонки порожнини рота у дітей. Класифікації захворювань СОПР. • структура та функції СОПР у дітей в залежності від періоду розвитку дитини; • частота та різноманітність уражень слизової оболонки в дитячому віці; • загальні уявлення про слизову оболонку порожнини рота (СОПР); • анатомо-фізіологічні особливості СОПР у дітей; • класифікації захворювань СОПР у дітей; • вплив анатомо-фізіологічних особливостей СОПР у дітей на перебіг захворювань; • типові прояви патології СОПР у дітей; • ускладнення, пов'язані з несвоєчасним або неправильним лікуванням.	2
6	Вірусні ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика захворювання. • етіологія вірусних уражень СОПР у дітей; • основні віруси, що уражають СОПР: вірус простого герпесу (HSV-1, HSV-2), вірус вітряної віспи та оперізуючого лишая (VZV), вірус Епштейна–Барр (EBV), цитомегаловірус (CMV), ентеровіруси (Коксаки, ECHO), вірус папіломи людини (HPV); • джерела і шляхи передачі; • патогенез вірусних уражень; • проникнення вірусу до епітеліальних клітин СОПР, реплікація вірусу, цитопатичний ефект; • участь імунної системи: гостра фаза, рецидиви; • формування латентних вогнищ; • класифікація вірусних уражень СОПР у дітей; • клінічна картина основних вірусних уражень СОПР; • клінічна діагностика на основі типових симптомів; • сучасні підходи до діагностики та лікування; • лікування вірусних уражень: етіотропна терапія, патогенетична терапія, симптоматична терапія; • значення профілактики та мультидисциплінарного підходу в управлінні такими станами.	2
7	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика захворювання. • визначення поняття кандидозу; • етіологія та патогенез грибкових стоматитів у дітей; • чинники, що впливають на перебіг кандидозу у дітей; • закономірності клінічних проявів різних ступенів гострого кандидозу у дітей; • закономірності клінічних проявів різних ступенів хронічного кандидозу у дітей; • методи діагностики грибкового стоматиту; • етапи лікування гострого кандидозу у дітей; • етапи лікування хронічного кандидозу; • схеми лікування, які застосовуються на різних періодах розвитку кандидозу у дітей; • профілактика кандидозу у дітей; • лікарські препарати, що застосовуються для лікування та профілактики кандидозу.	2
8	Алергічні ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика захворювання. • алергія як номенклатурна одиниця серед захворювань людини; • етіологічні фактори розвитку алергічних уражень слизової оболонки порожнини рота; • механізм розвитку алергічних реакцій негайного типу, прояви в порожнині рота дитини; • механізм розвитку алергічних реакцій сповільненого типу, прояви в порожнині рота дитини; • багатоформна ексудативна еритема: клініка, діагностика; • хронічний рецидивуючий афтозний стоматит: клініка, діагностика; • синдром Стівенса-Джонсона: клініка, діагностика; • синдром Лайєлла: клініка, діагностика; • тактика лікаря-стоматолога в процесі лікування алергічних проявів на СОПР у дітей.	2
9	Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у	2

	дітей. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога. • зміни в порожнині рота при анеміях у дітей; • «лакований» язик при дефіциті вітаміну B12; • стоматологічні прояви характерні для гострого і хронічного лейкозу у дітей; • геморагічний синдром, прояви в порожнині рота дитячого населення; • прояви в порожнині рота дитини при нейтропенії; • клінічні прояви тромбоцитопенії у дітей у порожнині рота; • стан слизової оболонки рота при агранулоцитозі; • лабораторні дослідження необхідні для діагностики захворювань крові при стоматологічному огляді; • роль дитячого стоматолога у виявленні системних гематологічних захворювань; • тактика стоматологічного лікування дитини з захворюваннями крові.	
10	Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика захворювань губ і язика у дітей. • анатомо-гістологічна будова губ у дітей; • анатомо-гістологічна будова язика у дітей; • класифікація захворювань губ та язика у дітей; • етіологія та патогенез захворювань губ та язика у дітей різного віку; • методи діагностики захворювань губ та язика у дітей; • закономірності клінічних проявів різних форм захворювань губ у дітей різного віку; • диференційна діагностика різних форм захворювань губ у дітей; • методи лікування захворювань губ у дітей; • закономірності клінічних проявів різних форм захворювань язика у дітей різного віку; • диференційна діагностика різних форм захворювань язика у дітей; • методи лікування захворювань язика у дітей; • лікування різних форм глоситів та хейлітів; • механізм дії лікарських засобів, які застосовуються при загальному лікуванні та профілактиці різних форм хейлітів та глоситів; • механізм дії лікарських засобів, які застосовуються при місцевому лікуванні та профілактиці різних форм хейлітів та глоситів.	2
	Разом за модуль 3	20
	Разом	48

Тематичний план семінарських занять із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінарських занять не передбачено	

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. «Карієс та некаріозні ураження тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування»		
1	Інструктаж з техніки безпеки при роботі в стоматологічному кабінеті. Визначення чинників, що впливають на процеси формування тимчасових і постійних зубів дитини з урахуванням основних стадій розвитку, строків закладки, мінералізації, прорізування • інструктаж з техніки безпеки; • гістогенез тимчасових і постійних зубів; • стадії розвитку тимчасових і постійних зубів у дітей; • строки закладки та мінералізації тимчасових і постійних зубів у дітей; • строки прорізування та формування тимчасових і постійних зубів у дітей; • класифікація некаріозних уражень твердих тканин зуба; • основні причини виникнення вад твердих тканин зубів в період фолікулярного розвитку. чинники, що призводять до розвитку некаріозних уражень в ембріональному та постембріональному періодах;	2
2	Некаріозні ураження твердих тканин зуба в дітей. Фактори, що призводять до розвитку некаріозних уражень в ембріональному та постембріональному періодах. Класифікація вад розвитку твердих тканин зуба у дітей. Гіпоплазія емалі: етіологія, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування • чинники, що призводять до розвитку некаріозних уражень в ембріональному та постембріональному періодах; • етіологічні чинники, що призводять до розвитку гіпоплазії емалі; • класифікація гіпоплазії емалі; • етіологія, патогенез гіпоплазії емалі; • патоморфологія та клінічний перебіг різних форм гіпоплазії емалі; • види гіпоплазії (системна, вогнищева, місцева); • діагностика та диференційна діагностика форм гіпоплазії емалі; • зуби Гечинсона, Плюгера, Фурньє, Турнера, «тетрациклінові зуби»; • молярно-різцева гіпомінералізація (МРГ) у дітей; • причини виникнення МРГ; • аспекти діагностики МРГ та визначення ступенів тяжкості, диференційна діагностика; • особливості лікування МРГ; • заходи профілактики гіпоплазії емалі.	2
3	Флюороз: етіологія, клінічний перебіг, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування • етіологія, патогенез, патоморфологія флюорозу; • класифікації флюорозу зубів за ВООЗ, МКХ 10, Р.Д. Габовичем, В.К. Патрікеєвим, Г.Д. Овруцьким, А.К. Ніколішним; • клінічні прояви різних форм та ступенів важкості флюорозу; • діагностика та диференційна діагностика флюорозу різних ступенів важкості (внутрішньосиндромна діагностика) та флюорозу з іншими захворюваннями твердих тканин зуба (позасиндромна діагностика);	2

	• послідовність проведення та техніка виконання різних методик лікування легких форм флюорозу • заходи та засоби профілактики флюорозу (первинної та вторинної).	
4	Спадкові вади розвитку твердих тканин зуба: недосконалий амелогенез, дентиногенез, дисплазія Стентона-Капдепона. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування • класифікація спадкових вад розвитку твердих тканин зуба; • спадкові порушення емалі; • клінічні прояви недосконалого амелогенезу; • діагностика та диференційна діагностика недосконалого амелогенезу; • спадкові вади дентину I, II, III типів; • клінічні прояви недосконалого дентиногенезу; • діагностика та диференційна діагностика недосконалого дентиногенезу; • діагностика та диференційна діагностика дисплазії Стентона-Капдепона, особливості гістологічних досліджень зубів у хворих на дисплазію; • клінічні прояви дисплазії Стентона-Капдепона; • тактика дитячого стоматолога.	2
5	Сучасні дані про етіологію й патогенез карієсу. Чинники, що впливають на рівень захворюваності карієсом • концепції етіології та патогенезу; • патогенетичні механізми розвитку карієсу; • чинники, що впливають на рівень захворюваності карієсом зубів у дітей; • загальні та місцеві чинники; • вплив мікроорганізмів на розвиток карієсу; • роль слини в розвитку карієсу; • роль харчування в розвитку карієсу; • імунологічні аспекти розвитку карієсу.	2
6	Сучасні класифікації карієсу (Міжнародна система класифікації та управління карієсом (ICCMS), Міжнародна система виявлення та оцінки карієсу (ICDAS). Міжнародна класифікація хвороб (МКХ), Національний класифікатор хвороб (НК 025:2021) та ін.) • класифікація карієсу за локалізацією • класифікація карієсу за глибиною ураження • класифікація карієсу за послідовністю виникнення • класифікація карієсу МКХ-10 • класифікація карієсу згідно міжнародної системи визначення каріозних порожнин (ICDAS); • класифікація карієсу за ICDAS-CAA; • класифікація карієсу за ICCMS • класифікація карієсу за національним класифікатором хвороб НК 025:2021	2
7	Визначення ступенів ризику карієсу: CAMBRA, CAT дітей від 0 до 5 років та від 6 років • оцінка ризику виникнення карієсу Американської стоматологічної асоціації (ADA); • інструменти для оцінки ризику карієсу (Cariogram, CAT, CAMBRA, ADA, ICCMS); • фактори ризику: соціальні, медичні, поведінкові; клінічні, додаткові для дітей; • фактори захисту • критерії визначення рівнів ризику карієсу (високий, середній, низький); • контроль факторів ризику (грудне вигодовування, раціональне харчування, застосування фторидів, зменшення споживання цукру, збалансоване харчування); • 4D-цикл менеджменту карієсу; • оцінка ймовірності розвитку та прогресування каріозних уражень у пацієнта в майбутньому;	2
8	Початкове ураження карієсом тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика • чинники, що впливають на перебіг карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей; • клінічні характеристики ступеня тяжкості карієсу коронки за ICDAS; • патоморфологія неактивних (хронічних) форм некавітованого карієсу; • клінічні ознаки початкового неактивного (хронічного) некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей;	2

	- патоморфологічні зміни в емалі при активному (гострому) некавітованому початковому карієсі; - клінічні ознаки початкового активного (гострого) некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - методи діагностики початкового активного і неактивного некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей.	
9	Середнє ураження карієсом тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика - патоморфологія неактивних (хронічних) форм кавітованого і некавітованого середнього карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - схема діагностики карієсу зубів, що поєднує візуальну та рентгенологічну оцінку ступеня тяжкості карієсу з урахуванням активності ураження; - клінічні ознаки середнього неактивного (хронічного) кавітованого і некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - патоморфологічні зміни в емалі при активному (гострому) некавітованому середньому карієсі; - клінічні ознаки середнього активного (гострого) кавітованого і некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - методи діагностики середнього активного (гострого) і неактивного (хронічного) кавітованого і некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей.	2
10	Глибоке ураження карієсом тимчасових та постійних зубів. Клініка, діагностика - патоморфологія неактивних (хронічних) форм глибокого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - схема діагностики карієсу зубів, що поєднує візуальну та рентгенологічну оцінку ступеня тяжкості карієсу з урахуванням активності ураження; - клінічні ознаки глибокого неактивного (хронічного) карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - клінічні ознаки глибокого активного (гострого) карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - методи діагностики глибокого активного (гострого) і неактивного (хронічного) карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей.	2
11	Диференційна діагностика різних форм карієсу. - диференційна діагностика початкового активного (гострого) і неактивного (хронічного) некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - диференційна діагностика середнього активного (гострого) і неактивного (хронічного) кавітованого і некавітованого карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей; - диференційна діагностика глибокого активного (гострого) і неактивного (хронічного) карієсу в тимчасових і постійних зубах у дітей	2
12	Лікування некавітованого карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей різного віку - зупинка каріозних уражень (лікування) за допомогою неінвазивних методів (NOC); - зупинка каріозних уражень (лікування) за допомогою герметиків; - використання фторовмісних засобів з концентрацією фтору 1-6% - використання фторовмісного лаку (2,26% NaF); - застосування 38%-го розчину діамінфториду срібла (SDF); - інфільтрація емалі полімером (смолою); - зупинка каріозних уражень (лікування) за допомогою склоіономерних цементів.	2
13	Оперативне лікування карієсу тимчасових зубів - складання індивідуального плану лікування; - зупинка каріозних уражень (лікування) за допомогою малоінвазивних методів реставрації, які ґрунтуються на контролі зубного нальоту; - атравматичне відновне лікування (АВЛ) за допомогою СІЦ та склоіономерних цементів, модифікованих полімером (СІЦМП); - ART-методика лікування карієсу тимчасових зубів; - атравматичне відновне лікування (АВЛ) за допомогою композитів та компомерів; - проміжна терапевтична реставрація (ПТР) за допомогою склоіономерних цементів, модифікованих полімером (СІЦМП); - покрокова методика (ПМ) при лікуванні глибоких каріозних уражень; - неповне видалення карієсу, часткова (одноетапна) або поетапна (двоетапна) екскавіція дентину в тимчасових зубах; - пломбувальні матеріали для лікування карієсу тимчасових зубів; - стандартні металеві коронки (СМК) для реставрації тимчасових зубів.	2

14	Оперативне лікування карієсу постійних зубів • складання індивідуального плану лікування; • клінічна модель прийняття рішень щодо лікування карієсу; • оцінка складності лікування карієсу; • атравматичне відновне лікування (АВЛ); • проміжна терапевтична реставрація (ПТР); • зубозберігаюче хірургічне лікування відповідно до тяжкості ураження та залучення пульпи (ТРОС); • підходи до видалення каріозних тканин; • методи видалення карієсу в постійних зубах: селективне та неселективне видалення каріозних тканин, поетапне видалення карієсу; • покровока методика (ПМ) при лікуванні глибоких каріозних уражень постійних зубів; • використання прямих адгезивних реставраційних технік; • клінічний алгоритм застосування пломбувальних матеріалів для прямої реставрації постійних зубів; • пломбувальні матеріали для лікування карієсу постійних зубів; • засоби захисту дентинно-пульпарного комплексу.	2
15	Загальне лікування карієсу та його профілактика у дітей різного віку • показання для призначення загального лікування карієсу; • лікарські засоби, які застосовуються при загальному лікуванні карієсу; • показання для застосування препаратів кальцію та фосфору; • показання до застосування полівітамінних комплексів; • показання до застосування імуномодуляторів та імунокоректорів; • вплив загальних соматичних захворювань на виникнення карієсу; • вплив раціону харчування на виникнення карієсу; • показання для застосування препаратів фтору.	2
16	Складання схем профілактики та лікування карієсу (місцеве та загальне) з урахуванням ступенів ризику та віку дитини • розробка плану контролю ризиків для конкретного пацієнта; • підходи що до надання індивідуального догляду на дому; • план боротьби з факторами ризику карієсу; • періодичність інтервалів відвідування стоматолога з урахуванням факторів ризику; • заходи, що включають використання фторвмісної зубної пасти, ополіскувача/гелю з фтором • управління ризиками карієсу пацієнта на індивідуальному рівні; • зниження статусу ризиків для пацієнта; • оцінка складності профілактики карієсу; • контроль гігієни, спостереження, дотримання регулярності повторних оглядів.	2
17	Помилки й ускладнення в діагностиці та на етапах лікування карієсу в дітей різного віку та можливості їх усунення • ускладнення, що виникають під час лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на різних етапах їх формування та розвитку; • ускладнення, що виникають після лікування карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей на різних етапах їх формування: шляхи усунення та попередження; • характеристика ускладнень, шляхи їх усунення та попередження; • помилки в діагностиці, оцінці ризиків, проведенні лікувальних заходів.	2
18	Підсумковий модульний контроль	2
	Разом за модуль 1.	36
Модуль 2. «Пульпіти, періодонтити, травми тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування».		
Змістовий модуль 1. Пульпіти тимчасових та постійних несформованих зубів.		
1	Анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи та періодонту тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей. Сучасні уявлення про етіологію, оцінку стану пульпи та патогенез пульпіту тимчасових і постійних зубів у дітей.	4

	Класифікації пульпітів у дітей. • періоди розвитку пульпи в постійних і тимчасових зубах • клітинний склад пульпи, функції пульпи на різних етапах розвитку • шари пульпи та їх кількість, з яких клітин вони складаються • шар пульпи, що містить одонтобласти, яка їх функція • анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів згідно віку дитини • анатомо-фізіологічні особливості будови пульпи тимчасових і постійних зубів на різних етапах їх розвитку, їх вплив на етіологію, патогенез, перебіг пульпітів у дітей • фізіологічний стан пульпи тимчасових і постійних зубів згідно віку дитини • особливості будови коронкової та кореневої пульпи в тимчасових зубах • анатомо-фізіологічні особливості будови пародонта у дітей • особливості перебігу запалення при різних формах пульпітів • основні етіологічні чинники пульпітів • патогенез різних форм пульпітів у дітей • класифікація пульпітів у дітей: МКХ-11(10); О.С. Яворська, Л.І.Урбанович; Т.Ф. Виноградова; робоча класифікація Американської асоціації ендодонтії. • наближена відповідність різних класифікацій пульпіту	
2	Пульпіт тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей. Клінічна оцінка стану пульпи. Закономірності клінічного перебігу пульпітів у дітей різного віку. Клініка, діагностика. Диференційна діагностика пульпітів у дітей. Види терапії пульпи та методи лікування пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей. • поняття клінічної оцінки стану пульпи: нормальна пульпа, оборотний пульпіт, необоротний пульпіт, необоротний пульпіт із симптомами (гострий), некроз пульпи • закономірності клінічного перебігу пульпітів у дітей різного віку • диференційна діагностика пульпітів у дітей • види терапії пульпи: вітальна, невітальна, девітальна • методи лікування пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей • діагностичні прийоми для оцінки стану пульпи у дітей: контроль кровоточивості пульпи, оцінка кольору крові ампутованої пульпи, перкусія, холодний тест, тест на препарування. • особливості проведення та інтерпретації результатів діагностики у дітей	4
3	Вітальна терапія пульпи <i>тимчасових</i> зубів. Захисний лайнер, непряме покриття пульпи, пряме покриття пульпи, пульпотомія. Показання, методика виконання, прогноз. • показання до проведення вітальної терапії пульпи тимчасових зубів • місцеве знеболення у дітей: техніка проведення, вибір анестетика, розрахунок дозування • захисний лайнер: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • непряме покриття пульпи: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пряме покриття пульпи: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пульпотомія: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз	4
4	Вітальна терапія пульпи <i>постійних несформованих</i> зубів у дітей. Захисний лайнер, непряме покриття пульпи, пряме покриття пульпи, часткова пульпотомія, пульпотомія Цвека, повна пульпотомія. Показання, методика виконання, прогноз. • цілі вітальної терапії пульпи постійних несформованих зубів • поняття апексогенезу • показання до проведення вітальної терапії пульпи постійних несформованих зубів • захисний лайнер: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • непряме покриття пульпи: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пряме покриття пульпи: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • часткова пульпотомія: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз • пульпотомія Цвека: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз	4

	● повна пульпотомія: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз	
5	Невітальна терапія пульпи тимчасових зубів. Пульпектомія, LSTR. Девітальний метод лікування пульпітів у дітей. Показання, методика виконання, прогноз. ● показання до проведення невітальної терапії пульпи тимчасових зубів ● пульпектомія в тимчасових зубах: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз ● методи визначення робочої довжини: рентгенологічний, табличний, мануальний, апекслокація ● метод стерилізації (LSTR): показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз ● девітальний метод лікування пульпітів у дітей: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз	4
6	Невітальна терапія пульпи постійних несформованих зубів. Пульпектомія, регенеративна ендодонтія. Показання, методика виконання, прогноз. Контроль змістового модуля 1. ● цілі невітальної терапії пульпи постійних несформованих зубів ● поняття апексифікації ● пульпектомія в постійних несформованих зубах: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз. ● одномоментна апексифікація, поетапна апексифікація ● регенеративна ендодонтія: показання, методика виконання, вибір матеріалів, прогноз. ● контроль змістового модуля 1	4
Змістовий модуль 2. «Періодонтити, травми тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування».		
7	Етіологія і патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту. Періодонтит тимчасових зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу періодонтиту тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування періодонтиту тимчасових зубів у дітей. Показання до вибору методу лікування. Техніка виконання. Особливості ендодонтичного втручання в тимчасових зубах. Прогноз. ● етіологія та патогенез періодонтитів у дітей ● класифікація періодонтитів (Л.О. Хоменко) ● закономірності клінічних проявів періодонтитів тимчасових зубів ● закономірності клінічних проявів загострення хронічного періодонтиту в тимчасових зубах ● діагностика та диференційна діагностика періодонтитів тимчасових зубів ● методи лікування періодонтитів у тимчасових зубах у дітей ● показання та протипоказання до вибору методів лікування періодонтитів в тимчасових зубах у дітей ● лікування гострого періодонтиту в тимчасових зубах ● шляхи відтоку ексудату з періодонту ● лікування хронічного періодонтиту в тимчасових зубах ● пломбувальні матеріали для obturaції кореневих каналів в тимчасових зубах	4
8	Періодонтит постійних зубів у дітей. Закономірності клінічного перебігу. Діагностика, рентгенологічна і диференційна діагностика, лікування. Особливості ендодонтичного втручання в постійних зубах з несформованим коренем. Техніка виконання. Прогноз. ● закономірності клінічних проявів періодонтитів постійних несформованих зубів ● закономірності клінічних проявів загострення хронічного періодонтиту в постійних	4

	несформованих зубах • методи лікування періодонтитів постійних несформованих зубів у дітей • показання та протипоказання до вибору методів лікування • лікування гострого періодонтиту в постійних несформованих зубах • лікування хронічного періодонтиту в постійних несформованих зубах • пломбувальні матеріали для obturaції кореневих каналів	
9	Диференційна діагностика карієсу та його ускладнень. • диференційна діагностика карієсу, пульпіту, періодонтиту тимчасових та постійних зубів у дітей з урахуванням даних суб'єктивного та об'єктивного обстеження та результатів додаткових методів обстеження	4
10	Помилки й ускладнення в діагностиці та лікуванні пульпітів та періодонтитів тимчасових і постійних зубів у дітей. Їх попередження та усунення. • помилки, що виникають при діагностиці пульпітів та періодонтитів • помилки, що виникають при ендодонтичній обробці кореневого каналу • помилки, що виникають при медикаментозній обробці кореневого каналу • помилки, що виникають при пломбуванні кореневих каналів в різні вікові періоди розвитку дитини • ускладнення, що виникають при неправильній діагностиці та лікуванні пульпітів та періодонтитів у дітей • помилки в рентгенологічному дослідженні при лікуванні ускладненого карієсу тимчасових і постійних зубів у дітей	4
11	Класифікація травм тимчасових та постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Можливі ускладнення. Прогноз. Лікування травматичних уражень зубів у дітей. Контроль змістового модуля 2. • гостра травма тимчасових зубів у дітей • клініка, діагностика, лікувальна тактика травм тимчасових зубів у дітей • можливі ускладнення після гострої травми тимчасових зубів • невідкладна допомога при травмі тимчасових зубів у дітей • контроль змістового модуля 2	4
12	Підсумковий модульний контроль.	4
	Разом за модуль 2.	48 год
Модуль 3. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей»		
	Змістовий модуль 1. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	
1	Клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування катарального, гіпертрофічного, виразково-некротичного гінгівітів у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування: - Анатомо-гістологічна будова пародонту у дітей. - Етіологія та патогенез захворювань пародонту. - Методи діагностики захворювань пародонту у дітей. - Закономірності клінічних проявів хронічного катарального гінгівіту у дітей різного віку. - Закономірності клінічних проявів гіпертрофічного гінгівіту у дітей	6

	різного віку. - Закономірності клінічних проявів виразково-некротичного гінгівіту у дітей різного віку. - Зовнішньосиндромна диференційна діагностика гінгівіту у дітей. - Внутрішньосиндромна диференційна діагностика гінгівіту у дітей. - Методи лікування катарального гінгівіту. - Методи лікування виразково-некротичного гінгівіту. - Методи лікування гіпертрофічного гінгівіту. - Методи профілактики захворювань пародонту у дітей.	
2	Клініка, діагностика, диференційна діагностика пародонтиту у дітей. Принципи лікування пародонтиту у дітей. Тактика лікаря-стоматолога: - Етіологія та патогенез пародонтиту у дітей. - Методи діагностики пародонтиту у дітей. - Закономірності клінічних проявів хронічного локалізованого та генералізованого пародонтиту у дітей різного віку. - Зовнішньосиндромна диференційна діагностика пародонтиту у дітей. - Внутрішньосиндромна диференційна діагностика пародонтиту у дітей. - Методи лікування пародонтиту у дітей. - Методи фізіотерапевтичного лікування та фітотерапія пародонтиту у дітей. - Методи профілактики захворювань пародонту у дітей.	6
3	Пародонтальний синдром (ідіопатичні захворювання, патологічні прояви в тканинах пародонту при ендокринних захворюваннях) у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Контроль змістового модуля 1: - Етіологія та патогенез пародонтального синдрому в дітей. - Методи діагностики пародонтального синдрому в дітей. - Закономірності клінічних проявів X-гістіоцитозів. - Закономірності клінічних проявів швидко прогресуючого лізису у дітей при некомпенсованому цукровому діабеті та при синдромі Папійона-Лефевра. - Закономірності клінічних проявів гормонального дисбалансу у дітей. - Тактика лікаря-стоматолога при лікуванні пацієнтів з пародонтальними синдромами.	6
	Змістовий модуль 2. Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, грибкові, алергічні та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.	
4	Гострий герпетичний стоматит у дітей. Хронічний герпетичний стоматит у дітей. Герпетична ангіна. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика: - Етіологія і патогенез гострого герпетичного стоматиту у дітей. - Методи діагностики гострого герпетичного стоматиту. - Періоди розвитку гострого герпетичного стоматиту.	6

	- Клінічні ознаки гострого герпетичного стоматиту різних ступенів важкості – легкої, середньої та важкої. - Диференційна діагностика ГГС різних ступенів важкості (внутрішньосиндромна діагностика). - Диференційна діагностика ГГС різних ступенів важкості з іншими захворюваннями (міжсиндромна діагностика). - Етапи лікування гострого герпетичного стоматиту. - Лікарські засоби, що застосовуються на різних етапах лікування гострого герпетичного стоматиту у дітей. - Заходи щодо профілактики гострого герпетичного стоматиту у дітей. - Патогенез хронічного герпетичного стоматиту у дітей. - Методи діагностики хронічного герпетичного стоматиту. - Особливості розвитку і клінічних проявів хронічного рецидивуючого герпесу в дітей різного ступеню тяжкості. - Зовнішньосиндромна і внутрішньосиндромна диференційна діагностика ХРГС. - Вибір методу лікування ХРГС у дітей в залежності від віку дитини. - Етіологія і патогенез герпетичної ангіни у дітей. - Методи діагностики герпетичної ангіни. - Особливості розвитку і клінічних проявів герпетичної ангіни в дітей. - Зовнішньосиндромна і внутрішньосиндромна диференційна діагностика герпетичної ангіни. - Вибір методу лікування герпетичної ангіни у дітей в залежності від віку дитини.	
5	Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика: - Визначення поняття кандидозу. - Етіологія та патогенез грибкових стоматитів у дітей. - Чинники, що впливають на перебіг кандидозу у дітей. - Закономірності клінічних проявів різних ступенів гострого кандидозу у дітей. - Закономірності клінічних проявів різних ступенів хронічного кандидозу у дітей. - Методи діагностики грибкового стоматиту. - Етапи лікування гострого кандидозу у дітей. - Етапи лікування хронічного кандидозу. - Лікарські засоби, що застосовуються на різних етапах лікування кандидозу у дітей. - Засоби та заходи профілактики кандидозу у дітей. - Фармакологічні властивості лікарських препаратів, що застосовуються при лікуванні грибкових стоматитів. - Лікарські препарати, що застосовуються для лікування та профілактики кандидозу.	6
6	Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Багатоформна ексудативна еритема, синдром Стівенса Джонсона, синдром Лайєла. Клініка, діагностика, лікування та профілактика:	6

	- Етіологія, патогенез алергічних стоматитів. - Основні клінічні прояви алергії на слизовій оболонці порожнини рота. - Діагностика, диференційна діагностика алергічних стоматитів. - Невідкладна допомога при алергічних реакціях негайного типу. - Лікування алергічних стоматитів. - Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика багатоформної ексудативної еритеми у дітей. - Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика синдрому Стівенса Джонсона. - Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування і профілактика синдрому Лайєла.	
7	Прояви захворювань шлунково-кишкового тракту та крові у дітей. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Клініка, діагностика, лікування та профілактика: - Чинники, що приводять до виникнення захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту у дітей. - Особливості патогенезу захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту у дітей. - Основні закономірності клінічних проявів захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту у дітей. - Клінічна картина та перебіг захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту, а також прояви на СОПР у дітей, - Диференційна діагностика клінічних проявів захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту в дітей на СОПР. - Елементи ураження СОПР, які виникають при захворюваннях системи крові, шлунково-кишкового тракту у дітей. - Лікування захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту в дітей. - Лікарські засоби для симптоматичної терапії захворювань системи крові, шлунково-кишкового тракту в дітей. - Спільне (симптоматичне) лікування з лікарем-спеціалістом з даної патології. - Етіологія та патогенез ХРАС. - Принципи діагностики та диференційної діагностики ХРАС. - Клінічна картина та перебіг ХРАС у дітей. - Тактика лікаря стоматолога при ХРАС.	6
8	Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика: - Етіологія, патогенез інфекційних захворювань, які супроводжуються патологічними змінами зі сторони слизової оболонки порожнини рота. - Діагностика інфекційних захворювань у дітей. - Особливості клінічного перебігу та діагностики проявів СОПР у дітей при корі. - Особливості клінічного перебігу та діагностики проявів СОПР у дітей при скарлатині. - Особливості клінічного перебігу та діагностики проявів СОПР у дітей при вітряній віспі. - Особливості клінічного перебігу та діагностики проявів СОПР у	6

	дітей при інфекційному мононуклеозі. - Особливості клінічного перебігу та діагностики проявів СОПР у дітей при дифтерії. - Тактика лікаря-стоматолога при гострих інфекціях у дітей. - Методи профілактики виникнення інфекційних захворювань у дітей.	
9	Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування, тактика дитячого лікаря-стоматолога. Контроль змістового модуля 2. Захист історії хвороби. - Дайте визначення поняттю «хейліт». - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування травматичного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування ексfolіативного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування алергічного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування метеорологічного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування гландулярного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування мікробного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування атипового хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування екзематозного хейліту. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування макрохейліту (синдрому Мелькерсона-Розенталя). - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування хронічної тріщини губи. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування десквамативного глоситу. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування чорного волосатого язика. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування ромбоподібного глоситу. - Етіологічні чинники, механізми розвитку, клініка, диференційна діагностика і лікування борозенчастого язика.	6
10*	Підсумковий модульний контроль (ПМК).	6
	Разом за модуль 3.	60
	Разом	144

Примітка: * позначені теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№п/п	Зміст	Кількість годин
Модуль 1. «Карієс та некаріозні ураження тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування»		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та	18

	опрацювання практичних навичок	
2	Підготовка до лабораторної роботи	-
3	Написання навчальної історії хвороби	-
4	Підготовка контрольної роботи, реферату, підготовка до поточних контрольних заходів	-
5	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
7	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять: 1. «Знеболення в дитячій терапевтичній стоматології: види знеболення, засоби та методи проведення». 2. «Вивчення нормативних документів, які регламентують роботу дитячого стоматолога» 3. «Методи ізоляції операційного поля в дитячій стоматології. Переваги та особливості застосування кофердама в дитячій стоматології».	18
	Разом за модуль 1	42
Модуль 2. «Пульпіти, періодонтити, травми тимчасових і постійних несформованих зубів у дітей: клініка, діагностика, лікування»		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	22
2	Підготовка до лабораторної роботи	-
3	Написання навчальної історії хвороби	12
4	Підготовка контрольної роботи, реферату, підготовка до поточних контрольних заходів	12
5	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
6	Підготовка до екзамену	-
7	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять: 1. «Апексифікація. Види. Техніка виконання».	4
	Разом за модуль 2	56
Модуль 3. «Захворювання тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота у дітей. Комплексна діагностика та визначення індивідуальних підходів до профілактики і лікування основних стоматологічних захворювань у дітей»		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	30
2	Підготовка до лабораторної роботи	-
3	Написання навчальної історії хвороби	6
4	Підготовка контрольної роботи, реферату, підготовка до поточних контрольних заходів	8
	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік)	20
	1. Морфо-функціональні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди.	4

	Специфічні та неспецифічні механізми захисту СОПР у дітей.	
	2. СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Профілактика.	4
	3. Сучасні лабораторні методи дослідження при захворюваннях тканин пародонту і СОПР у дітей.	4
	4. Специфічна інфекція порожнини рота у дітей (туберкульоз, сифіліс та ін.). Особливості клінічних проявів на СОПР. Тактика дитячого стоматолога.	4
	5. Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	4
	Разом за модуль 3	70
	Разом	168

Індивідуальні завдання:

Індивідуальні завдання для Модуля 1:

1. Створення навчальних відеofilmів по:
 - діагностиці та лікуванню захворювань твердих тканин зуба каріозного та некаріозного походження;
 - диференційній діагностиці стоматологічних захворювань на дитячому терапевтичному прийомі.
2. Підготовка презентації та бібліографічних даних наукової літератури за темами, що вивчаються.
3. Виготовлення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, моделей, препаратів, тощо).
4. Підготовка наукових студентських робіт та доповідей на наукових студентських конференціях.
5. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
6. Участь у конкурсах професійної майстерності.

Індивідуальні завдання для Модуля 2:

1. Підготувка презентації та бібліографічних даних наукової літератури за темами, що вивчаються.
2. Підготовка наукових студентських робіт та доповідей на наукових студентських конференціях.
3. Участь у фахових студентських олімпіадах з дисципліни.
4. Участь у конкурсах професійної майстерності.

Індивідуальні завдання для Модуля 3:

1. Підготувати бібліографію наукової літератури за темами, що вивчаються.
2. Створення засобів для унаочнення навчання (навчальних стендів, таблиць, препаратів тощо).
3. Робота в науково-дослідному гуртку з представленням тез для конференції та доповіді у студентських наукових конференціях.
4. Участь здобувачів освіти у профільних олімпіадах з дисципліни.

5. Провести наукове дослідження за темою:

- Розповсюдженість захворювань пародонту у дітей за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей й підлітків, порівняння їх з розповсюдженістю в Україні і в світі.
- Сучасні погляди на етіологію та патогенез захворювань пародонта у дітей.
- Діагностика пародонтального синдрому та визначення тактики лікаря-стоматолога при захворюваннях ретикулоендотеліальної системи, циклічній нейтропенії, цукровому діабеті.
- Використання рентгенологічного дослідження для проведення діагностики та диференційної діагностики локалізованого та генералізованого пародонтиту у дітей.
- Використання рентгенологічної семіотики змін в пародонті при діагностиці гінгівіта, пародонтита, пародонтального синдрому.
- Застосування професійної гігієни порожнини рота при лікуванні захворювань пародонта у дітей різного віку.
- Засоби для місцевого і загального лікування гінгівітів в залежності від клінічних проявів захворювання.
- Лікування локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей, засоби для місцевого і загального лікування в залежності від клінічних проявів захворювання.
- Розповсюдженість уражень слизової оболонки порожнини рота у дітей за даними стоматологічних амбулаторних карт дітей й підлітків, порівняння їх з розповсюдженістю в Україні і в світі.
- Провести аналіз зв'язку уражень СОПР у дітей із загальними захворюваннями та порушенням обміну речовин.
- Особливості діагностики, лікування та профілактики вірусних уражень СОПР у дітей (гострий герпетичний стоматит, рецидивуючий герпетичний стоматит, герпангіна).
- Особливості діагностики проявів на СОПР гострих дитячих інфекційних і вірусних захворювань (кір; скарлатина, дифтерія, інфекційний моновірусоз, СНІД та інші). Тактика дитячого стоматолога.
- Особливості діагностики, лікування та профілактики гострого грибкового стоматиту (молочниці) у дітей раннього віку.
- Клінічні прояви алергійних захворювань у дітей: набряку Квінке, анафілактичного шоку, багатоформної ексудативної еритеми, синдрому Стівенса-Джонсона, хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту та ін.
- Надання невідкладної допомоги при алергійних реакціях негайного типу (анафілактичному шоку, набряку Квінке та ін.).
- Аналіз змін слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях внутрішніх органів і систем (системи крові, ендокринної системи, системи травлення та ін.).
- Прояви на СОПР специфічних інфекцій у дітей (СНІД, туберкульоз, сифіліс, гонорея).

- Особливості діагностики та лікування самостійних і симптоматичних хейлітів у дітей.
 - Діагностика невідкладних станів в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
 - Невідкладна допомога при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології.
6. Підготовка рефератів на теми:
- Фармакодинаміка основних груп лікарських засобів, що застосовуються при лікуванні захворювань пародонту та слизової оболонки у дітей
 - Фітотерапія в комплексному лікуванні захворювань пародонта і СОПР у дітей.
 - Фізіотерапевтичні методи лікування в дитячій терапевтичній стоматології.
 - Зміни в порожнині рота при ортодонтичному лікуванні знімною і незнімною апаратурою.
 - Сучасні методи профілактики карієсу зубів та захворювань тканин пародонта у дітей. Оцінка індивідуального ризику розвитку стоматологічних захворювань та складання профілактичних програм.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК

Модуля 1:

1. Анатомо-гістологічні особливості будови тимчасових зубів у дітей.
2. Анатомо-гістологічні особливості будови постійних зубів у дітей.
3. Поверхневі утвори на зубах: механізм утворення, склад, властивості, характеристика.
4. Ротова рідина та слина: їх склад і властивості. Роль у фізіологічних процесах «дозрівання» емалі після прорізування зуба.
5. Захисні механізми ротової порожнини. Неспецифічні та специфічні чинники місцевого імунітету ротової порожнини.
6. Флюороз: класифікації флюорозу (В.К. Патрикєєва, І. Міллера), етіологія, патогенез.
7. Клінічні прояви штрихової та плямистої форм флюорозу: діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
8. Клінічні прояви крейдоподібнокрапчастої форми флюорозу: діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
9. Клінічні прояви ерозивної та деструктивної форм флюорозу: діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
10. Гіпоплазія емалі: класифікації гіпоплазії (за Вайсом С.І., Грошиковим М.І.), етіологія, патогенез.
11. Клінічні прояви плямистої форми системної гіпоплазії емалі: етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
12. Клінічні прояви ерозивної (чашоподібної) форми системної гіпоплазії емалі: етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
13. Клінічні прояви борозенчастої форми системної гіпоплазії емалі: етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.

14. Клінічні прояви апластичної форми системної гіпоплазії емалі: етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
15. Клінічні прояви змішаної форми системної гіпоплазії емалі: етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика, особливості лікування.
16. Місцева гіпоплазія емалі: етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
17. Молярно-різцева гіпомінералізація (МРГ) у дітей. Причини виникнення, аспекти діагностики МРГ та визначення ступенів тяжкості, диференційна діагностика, особливості лікування МРГ.
18. «Тетрациклінові зуби»: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
19. Зуби Гетчинсона, Пфлюгера, Фурн'є. Етіологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
20. Спадкові захворювання емалі зубів. Класифікація недосконалого амелогенезу, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
21. Спадкові захворювання дентину зубів. Класифікація недосконалого дентиногенезу, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
22. Синдром Стейнтона-Капдепонта. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Тактика лікування дитячого стоматолога.
23. Загальні та місцеві чинники виникнення карієсу у дітей. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Основні складові, методика виявлення та усунення. Механізм демінералізації емалі.
24. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Механізми набуття емаллю стійкості до карієсу. Причини низької карієсрезистентності постійних зубів у перші роки після їх прорізування.
25. Мікрофлора ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність. Значення зубного нальоту у виникненні карієсу.
26. Класифікації карієсу: Міжнародна система класифікації та управління карієсом (ICCMS), Міжнародна система виявлення та оцінки карієсу (ICDAS). Міжнародна класифікація хвороб (МКХ), Національний класифікатор хвороб (НК 025:2021).
27. Визначення ступенів ризику карієсу: CAMBRA, CAT дітей від 0 до 5 років та від 6 років.
28. Особливості перебігу карієсу тимчасових зубів на етапах формування коренів, сформованого кореня та резорбції.
29. Множинний карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.
30. Початкове активне ураження карієсом тимчасових зубів. Особливості клінічного перебігу на різних етапах формування коренів, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
31. Початкове неактивне ураження карієсом тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
32. Початкове активне ураження карієсом постійних зубів. Патоморфологічні зміни в емалі. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
33. Початкове неактивне ураження карієсом постійних зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.

34. Середнє активне ураження карієсом тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
35. Середнє неактивне ураження карієсом тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
36. Середнє активне ураження карієсом постійних зубів. Особливості клінічного перебігу на різних етапах формування коренів, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
37. Середнє неактивне ураження карієсом тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
38. Глибоке активне ураження карієсом тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
39. Глибоке неактивне ураження карієсом тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
40. Глибоке активне ураження карієсом постійних зубів. Особливості клінічного перебігу на різних етапах формування коренів, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
41. Глибоке неактивне ураження карієсом постійних зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, методи лікування.
42. Ремінералізуюча терапія: показання, протипоказання, методика проведення, препарати, критерії оцінки ефективності.
43. Інфільтраційний метод лікування карієсу: показання, протипоказання, методика проведення.
44. Імпрегнаційний метод лікування карієсу: показання, протипоказання, методика проведення.
45. Атравматичне відновне лікування (АВЛ) карієсу. Показання та протипоказання. Послідовність виконання.
46. Селективне та неселективне препарування твердих тканин зуба. Показання до проведення.
47. Проміжна терапевтична реставрація (ПТР) в тимчасових і постійних зубах. Обґрунтування та послідовність її проведення.
48. Особливості вибору пломбувальних матеріалів для тимчасових та постійних зубів у дітей з урахуванням їх віку.
49. Помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу зубів у дітей: шляхи попередження та усунення.
50. Загальне лікування карієсу. Показання для призначення загального лікування карієсу.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК Модуля 2:

1. Класифікації пульпітів у дітей: МКХ-11(10); О.С. Яворська, Л.І. Урбанович; Т.Ф. Виноградова; робоча класифікація Американської асоціації ендодонтистів.
2. Етіологія і патогенез пульпітів у дітей.
3. Особливості будови пульпи тимчасових зубів у дітей в залежності від періоду розвитку кореня зуба.

4. Особливості будови пульпи постійних зубів у дітей в залежності від періоду розвитку кореня зуба.
5. Поняття клінічної оцінки стану пульпи: нормальна пульпа, оборотний пульпіт, необоротний пульпіт, необоротний пульпіт із симптомами (гострий), некроз пульпи.
6. Оборотний пульпіт. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
7. Необоротний пульпіт. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
8. Гострий дифузний пульпіт тимчасових зубів. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
9. Гострий гнійний пульпіт тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку.
10. Гострий пульпіт тимчасових зубів, ускладнений фокальним періодонтитом. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
11. Гіперемія пульпи в постійних зубах у дітей: патологічна анатомія, клініка, диференційна діагностика. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку.
12. Гострий обмежений пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку.
13. Гострий дифузний пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
14. Гострий гнійний частковий пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
15. Гострий гнійний пульпіт постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
16. Хронічний фіброзний пульпіт тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку.
17. Хронічний гіпертрофічний пульпіт тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
18. Хронічний конкрементозний пульпіт постійних зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Закономірності клінічного перебігу у дітей різного віку.
19. Хронічний гангренозний пульпіт постійних і тимчасових зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
20. Гострий травматичний пульпіт у дітей: патологічна анатомія, клініка, диференційна діагностика.
21. Види терапії пульпи: вітальна, невітальна, девітальна. Показання до вибору терапії пульпи.
22. Методи лікування пульпітів тимчасових та постійних несформованих зубів у дітей.
23. Діагностичні прийоми для оцінки стану пульпи у дітей: контроль кровоточивості пульпи, оцінка кольору крові ампутованої пульпи, перкусія, холодний тест, тест на препарування. Особливості проведення та інтерпретації результатів діагностики у дітей.
24. Місцеве знеболення у дітей: техніка проведення, вибір анестетика, розрахунок дозування.

25. Накладання захисного лайнера в тимчасових та постійних зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
26. Непряме покриття пульпи в тимчасових та постійних зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
27. Пряме покриття пульпи в тимчасових та постійних зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
28. Пульпотомія в тимчасових зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
29. Пульпотомія в постійних зубах: види пульпотомії, показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
30. Пульпектомія в тимчасових зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
31. Методи визначення робочої довжини: рентгенологічний, табличний, мануальний, апекслокація. Оцінка їх об'єктивності.
32. Метод стерилізації (LSTR) ураження в тимчасових зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
33. Девітальний метод лікування пульпітів у дітей. Девітальна пульпотомія: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
34. Девітальний метод лікування пульпітів у дітей. Девітальна пульпектомія: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
35. Поняття апексифікації. Види, показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
36. Пульпектомія в постійних несформованих зубах: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
37. Регенеративна ендодонтія: показання, методика виконання, вибів матеріалів, прогноз.
38. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпітів у дітей, їх попередження і усунення.
39. Будова періодонта постійних і тимчасових зубів у дітей з урахуванням періоду розвитку коренів. Види і типи резорбції коренів тимчасових зубів.
40. Етіологія і патогенез періодонтитів тимчасових і постійних зубів у дітей. Класифікація періодонтитів у дітей (Хоменко Л.О.).
41. Гострий серозний періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
42. Гострий гнійний періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
43. Хронічний гранулюючий періодонтит тимчасових і постійних зубів у дітей, клініка, діагностика. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
44. Хронічний гранулюючий остит тимчасових зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
45. Хронічний фіброзний періодонтит постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.
46. Хронічний гранулематозний періодонтит постійних зубів у дітей. Клініка, діагностика, диференційна діагностика.

47. Лікування гострих періодонтитів тимчасових зубів. Вибір матеріалів для obturaції кореневих каналів.
48. Маргінальний періодонтит: причини розвитку, особливості клініки і лікування гострого і хронічного маргінального періодонтита.
49. Лікування гострих та хронічних періодонтитів тимчасових зубів у дітей. Вибір матеріалу для кореневої пломби.
50. Лікування гострих і хронічних періодонтитів постійних зубів у дітей із сформованою верхівкою кореня. Вибір матеріалу для кореневої пломби.
51. Лікування гострих періодонтитів постійних зубів із несформованими коренями. Вибір медикаментозних засобів і матеріалів для кореневої пломби.
52. Лікування хронічних періодонтитів тимчасових зубів. Вибір медикаментозних засобів і матеріалів для кореневої пломби.
53. Помилки і ускладнення при лікуванні періодонтитів у дітей. Методи їх усунення.
54. Травми тимчасових і постійних зубів у дітей: клінічні прояви, вибір методу лікування.

Перелік питань для підготовки здобувачів освіти до ПМК Модуля 3:

1. Основні складові пародонта. Назвіть морфо-функціональні особливості тканин пародонта у дітей різного віку.
2. Класифікація захворювань тканин пародонта.
3. Які основні та додаткові методи застосовуються при обстеженні тканин пародонта у дітей. Опишіть методику визначення індексів РМА та СРІ.
4. Вкажіть чинники, що призводять до розвитку гострого катарального гінгівіту у дітей та опишіть його клінічні ознаки.
5. Назвіть чинники, що призводять до розвитку хронічних форм гінгівіту у дітей, та опишіть клінічні ознаки хронічного катарального гінгівіту у дітей.
6. Які загальні та місцеві чинники призводять до розвитку хронічного гіпертрофічного гінгівіту. Опишіть клінічні ознаки фіброзної та гранулюючої форм гіпертрофічного гінгівіту.
7. Вкажіть чинники та умови розвитку гострого виразкового гінгівіту у дітей. Опишіть клінічний перебіг цієї форми гінгівіту у дітей.
8. Проведіть диференціальну діагностику між різними клінічними формами гінгівітів.
9. Визначте лікувальну тактику при гострому катаральному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування гострого катарального гінгівіту у дітей. Механізм їх дії.
10. Визначте лікувально-профілактичну тактику при хронічному катаральному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування хронічного катарального гінгівіту у дітей. Механізм їх дії.
11. Визначте лікувальну тактику при гіпертрофічному гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують для лікування гіпертрофічного гінгівіту у дітей. Механізм їх дії.
12. Визначте лікувальну тактику при гострому виразковому гінгівіті у дітей. Які групи лікарських засобів використовують для загального і місцевого лікування цієї

форми гінгівіту у дітей. Механізм їх дії. Послідовність застосування.

13. Вкажіть загальні та місцеві причини виникнення локалізованого і генералізованого пародонтиту у дітей. Назвіть основні клінічні та рентгенологічні ознаки пародонтиту у дітей.

14. Проведіть диференційну діагностику між хронічними формами гінгівіту і пародонтитом.

15. Визначте лікувальну тактику при генералізованому пародонтиті у дітей. Які групи лікарських засобів застосовують при лікуванні пародонтиту у дітей. Механізм їх дії.

16. Назвіть засоби та методи профілактики захворювань тканин пародонта у дітей.

17. Вкажіть основні клінічні ознаки та особливості ураження тканин пародонта при спадковій нейтропенії. Визначте лікувальну тактику.

18. Назвіть варіанти клінічного перебігу еозинофільної гранульоми. Які порушення спостерігаються в тканинах пародонту. Визначте тактику лікаря-стоматолога.

19. Назвіть основні клінічні прояви та особливості ураження тканин пародонта при хворобі Хенда-Шюллера-Крісчена. У чому полягає тріада Крісчена? Визначте тактику лікаря-стоматолога.

20. Опишіть особливості професійної гігієни порожнини рота при гінгівіті у дітей та підлітків. Алгоритм виконання.

21. Опишіть особливості професійної гігієни порожнини рота при пародонтиті у дітей та підлітків. Алгоритм виконання.

22. Опишіть основні клінічні прояви та зміни у тканинах пародонта при синдромі Папійона-Лефевра і визначте тактику лікаря-стоматолога.

23. Опишіть морфологічні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди.

24. Назвіть етіологічні фактори та умови розвитку ГГС. Які періоди розвитку виділяють для гострого інфекційного захворювання вірусної етіології. Назвіть загальні та місцеві клінічні ознаки ГГС у дітей при різному ступеню його тяжкості.

25. Окресліть загальні та місцеві методи лікування ГГС. Які групи лікарських засобів використовуються при лікуванні ГГС у дітей? Механізм дії.

26. Опишіть клінічний перебіг, визначте лікувальну тактику при рецидивуючому герпесі порожнини рота у дітей.

27. Назвіть збудника та опишіть загальні та місцеві клінічні ознаки герпетичної ангіни у дітей. Визначте лікувальну тактику при герпетичній ангіні у дітей.

28. Назвіть збудника, опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при інфекційному мононуклеозі. Тактика лікаря-стоматолога. Які зміни спостерігаються в периферичній крові при інфекційному мононуклеозі.

29. Назвіть збудника кору. Опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при корі. Дайте характеристику висипань. Визначте тактику лікаря-стоматолога.

30. Назвіть збудника, опишіть загальну клінічну картину і прояви в порожнині рота при скарлатині. Дайте характеристику висипань. Визначте тактику лікаря-стоматолога.

31. Назвіть збудника та опишіть клінічний перебіг та прояви в порожнині рота при дифтерії. Тактика лікаря-стоматолога.

32. Назвіть класифікацію кандидозів СОПР у дітей.
33. Які причини призводять до розвитку пліснявки у дітей? Опишіть клінічну картину гострого кандидозу СОПР у дітей при різному ступеню тяжкості.
34. Які ви знаєте методи та засоби місцевого лікування пліснявки у дітей. Групи лікарських препаратів, механізм їх дії.
35. Дайте клінічну характеристику та назвіть диференційні ознаки хронічного кандидозу СОПР у дітей. Назвіть методи лабораторного обстеження, що застосовуються при кандидозі СОПР у дітей. Як слід інтерпретувати результати мікологічного обстеження СОПР.
36. Які ви знаєте методи та засоби лікування хронічного кандидозу СОПР у дітей. Групи лікарських препаратів, механізм їх дії.
37. Які ви знаєте методи та засоби профілактики гострого та хронічного кандидозу СОПР у дітей.
38. Назвіть причини, механізм розвитку та опишіть клінічні прояви анафілактичного шоку у дітей. Назвіть основні диференційні ознаки від інших невідкладних станів.
39. Визначте принципи лікування анафілактичного шоку у дітей. Які заходи невідкладної допомоги повинні бути проведені.
40. Назвіть причини, механізм розвитку та клінічні прояви набряку Квінке. Визначте принципи лікування та заходи першої допомоги при набряку Квінке.
41. Назвіть причини, механізм розвитку, та дайте характеристику клінічним проявам багатоформної ексудативної еритеми.
42. Назвіть основні диференційні ознаки багатоформної ексудативної еритеми. Які додаткові методи дослідження використовуються при багатоформній ексудативній еритемі. Інтерпретація результатів.
43. Які ви знаєте методи та засоби загального і місцевого лікування багатоформної ексудативної еритеми. Групи лікарських препаратів, що застосовуються з цією метою, механізм їх дії.
44. Назвіть причини, механізм розвитку та опишіть клінічний перебіг хронічного рецидивуючого афтозного стоматиту (ХРАС). Які ви знаєте методи та засоби загального і місцевого лікування ХРАС.
45. Опишіть загальні клінічні ознаки та прояви в порожнині рота залізодефіцитної анемії у дітей. Які зміни визначаються в периферичній крові при залізодефіцитній анемії. Тактика лікаря-стоматолога.
46. Надайте характеристику загальним клінічним ознакам та проявам у порожнині рота при гострих лейкозах у дітей. Які зміни визначаються в периферичній крові при гострих лейкозах у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.
47. Опишіть загальні клінічні ознаки та прояви в порожнині рота хронічних лейкозів у дітей. Які зміни спостерігаються в периферичній крові при хронічних лейкозах у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.
48. Надайте характеристику загальним клінічним ознакам та проявам в порожнині рота при гемофілії. Як змінюються показники та швидкість зсідання периферичної крові при гемофілії. Тактика лікаря-стоматолога при геморагічних діатезах у дітей.
49. Назвіть причини розвитку та клінічні прояви агранулоцитозу у дітей. Які зміни відбуваються в периферичній крові при агранулоцитозі у дітей? Визначте

тактику лікаря-стоматолога.

50. Опишіть зміни в стоматологічному статусі при гіпо- та гіперфункції щитовидної та паращитовидних залоз. З дією яких гормонів пов'язана кальцифікація зубів.

51. Які зміни відзначаються в порожнині рота у дітей при хворобах печінки та жовчовивідних шляхів.

52. Опишіть стоматологічний статус при хронічних гастритах у дітей у залежності від стану секреції та при хворобах кишечника у дітей.

53. Назвіть класифікацію хейлітів та причини, що призводять до захворювання губ у дітей.

54. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику метеоролічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

55. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику гландулярного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

56. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику контактного алергічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

57. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику мікробного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

58. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику atopічного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

59. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику екзематозного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

60. Опишіть клінічний перебіг і проведіть диференційну діагностику лімфедематозного хейліту. Назвіть принципи лікування та профілактики.

61. Назвіть причини розвитку і опишіть клінічний перебіг десквамативного глоситу. Охарактеризуйте морфологічні зміни епітелію язика при десквамативному глоситі. Тактика лікаря-стоматолога.

62. Дайте характеристику клінічного перебігу складчастого та ромбоподібного глоситу. У чому полягають особливості будови язика при складчастому та ромбоподібного глоситах. Тактика лікаря-стоматолога.

Методи навчання

Методи навчання (МН) – це апробовані й систематично функціонуючі способи взаємопов'язаної діяльності тих, хто навчає (методи викладання), і тих, хто навчається (методи учіння), спрямовані на вирішення в навчальному процесі певних освітніх, виховних і розвивальних завдань.

Найпоширенішою і традиційною є класифікація МН за джерелом інформації та формування умінь і навичок. Згідно з цією класифікацією, усі МН поділяються на:

- **вербальні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (різні види вправлення, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики).

У процесі укладання методичної документації можна скористатися й іншою класифікацією, відповідно до якої диференціюють такі МН:

- **пояснювально-ілюстративні** або **інформаційно-рецептивні**, які передбачають виклад готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами освіти;
- **репродуктивні**, в основу яких покладено виконання різного роду завдань за зразком;
- **метод проблемного викладу**, який полягає в тому, що викладач ставить проблему і сам її вирішує, демонструючи протиріччя, якими характеризується процес пізнання. При цьому завдання здобувачів освіти полягає в контролюванні послідовності викладення матеріалу, суттєвості доказів, прогнозуванні наступних кроків викладача. Цей МН реалізується шляхом навчання здобувачів освіти на проблемних ситуаціях із метою успішної попередньої підготовки до майбутньої роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів;
- **частково-пошукові** або **евристичні**, спрямовані на оволодіння окремими елементами пошукової діяльності.

Із залученням ефективних педагогічних технологій:

активні лекції:

- проблемна лекція;
- бінарна лекція;
- лекція у формі конференції;
- лекція-прес-конференція;
- лекція-диспут

неімітаційні форми навчання:

- дискусія;
- дебати;
- диспут;
- круглий стіл;
- засідання експертної групи;
- мозкова атака;
- «сніжний ком»;
- здобувач освіти у ролі викладача

імітаційні форми навчання:

- ситуаційні задачі
- ділові і рольові ігри

творчі форми роботи

- проект
- метод аналітичного синдромального розбору

Застосовуються на заняттях неімітаційні форми навчання: дискусія, дебати, мозковий штурм. Метою дискусії є розвиток навичок творчого мислення, виховання культури спілкування, розвиток комунікативних навичок, а також розширення і поглиблення наявних і засвоєння нових знань. Дискусія сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Мозковий штурм (мозкова атака - брейнсторминг) - методика групового рішення задач, при якій всі висловлюють ідеї та можливі рішення проблеми.

Широко застосовуються активні форми і методи імітаційного навчання у вигляді вирішення ситуаційних задач, ділових ігор, імітаційних і рольових ігор, рольового тренінгу, ігрового проектування.

До неігрових імітаційних методів належить вирішення проблеми, що імітує конкретну ситуацію, наближену до реального життя.

Мета ділової гри - наблизити здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності, в тому числі на амбулаторно-поліклінічному рівні, навчити майбутніх лікарів спілкуванню з пацієнтами, його батьками і своїми колегами.

– **дослідницькі**, сутність яких полягає в організації викладачем пошукової творчої діяльності здобувачів освіти шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань.

Методи навчання у вищій школі також можуть бути поділені на:

– **методи, що забезпечують сприймання і засвоєння знань** здобувачами освіти (лекції, самостійна робота, інструктаж, консультація);

– **методи застосування знань та набуття і закріплення умінь і навичок** (семінарські й практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);

– **методи перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;

– **методи заохочення і покарання.**

Слід пам'ятати, що максимальна ефективність навчання може бути досягнута лише за умови раціонального (системного) поєднання різних методів.

Методи контролю

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія» використовують різні методи й форми контролю.

Найпоширенішим методами контролю є: усний контроль, письмовий, тестовий, графічний, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Контроль шляхом **усного опитування** сприяє опануванню логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, образно, емоційно, обстоювати власну думку. Застосовується на практичних заняттях, лекціях і консультаціях, а також при прийманні змістових та підсумкових модульних контролей. Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки навчальної дисципліни й вимог програми; підготовка студентів до відповіді і викладу знань; корегування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді.

За рівнем пізнавальної активності запитання для перевірки можуть бути: репродуктивними (передбачають відтворення вивченого); реконструктивними (потребують застосування знань і вмінь у дещо змінених умовах); творчими (застосування знань і вмінь у значно змінених, нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на виконання складніших завдань).

За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні. Основні запитання передбачають самостійну розгорнуту відповідь (наприклад, запитання до тем змістових модульних контролей), додаткові – уточнення того, як здобувач вищої освіти розуміє певне питання, формулювання, формулу тощо, допоміжні – виправлення помилок, неточностей. Усі запитання мають бути логічними, чіткими, зрозумілими й посильними, відповідати рівню підготовки студента, а їх сукупність – послідовною і системною.

Використання усного контролю сприяє тісному контакту між викладачем і студентом, забезпечує feedback, дає змогу виявити обсяг і ґрунтовність знань, прогалини й неточності в знаннях студентів та одразу ж їх виправити. Утім, такий вид контролю потребує надто багато часу на перевірку. Крім того, студенти під час опитування хвилюються, тому оцінка нерідко буває суб'єктивною.

Письмовий контроль. Призначення цього контролю – з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, уміннями й навичками з навчальної дисципліни, визначення їхньої якості – правильності, повноти, точності, усвідомленості, уміння застосувати теоретичні знання на практиці.

Письмова перевірка здійснюється у формі перевіркової (контрольної) роботи, написання розгорнутої відповіді на питання, тощо.

Теми перевірочних (контрольних) робіт, завдання, вправи охоплюють програмний матеріал, є чітко сформульовані для виявлення знання фактичного матеріалу, відповідають рівню знань студентів і водночас вимагають від студента певних зусиль, необхідних для їх виконання.

Домашні завдання (залежно від специфіки навчальної дисципліни) можуть виконуватися у вигляді написання коротких конспектів, замальовок, рефератів по темах, що винесені для самостійного опрацювання. Основна перевага письмової перевірки – це те, що за короткий термін викладач має змогу скласти чітке уявлення про знання багатьох студентів. Результати перевірки чітко фіксовані. Письмові роботи зберігаються. Студенти мають змогу з'ясувати з викладачем деталі й неточності у власних відповідях, провести самоаналіз.

Тестовий контроль використовується для визначення рівня сформованості знань і вмінь з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія». Виокремлюють тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями). Тестовий контроль використовується з метою визначення вхідного рівня знань та оцінки самопідготовки студента до кожної теми практичного заняття, а також перед виведенням підсумкових оцінок, як допуск до складання ПМК. Крім того, тести слугують засобом внутрішнього контролю для порівняння, визначення рівнів успішності окремих груп студентів, порівняльної характеристики різних форм і методів викладання. Такий вид контролю дає змогу ефективніше використовувати час, ставить перед усіма студентами однакові вимоги, допомагає уникати надмірних хвилювань. Тестова перевірка унеможливорює випадковість в оцінюванні знань, стимулює студентів до самоконтролю. Однак тест може виявити лише знання фактів, він заохочує до механічного запам'ятовування, а не до роботи думки.

Програмований контроль. Реалізується шляхом пред'явлення усім студентам стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і

складністю контрольних завдань, запитань. При цьому аналіз відповіді, виведення і фіксація оцінки здійснюється за допомогою індивідуальних автоматизованих засобів.

Практична перевірка застосовується для оцінки оволодіння системою практичних професійних умінь і навичок, і проводиться під час проведення практичних занять та підсумкових модульних контролів. Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою Здобувач вищої освіти усвідомив теоретичні основи цих дій.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам.

Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх.

Показник сформованості самоконтролю – усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану.

Метод самооцінки. Передбачає об'єктивне оцінювання студентом досягнутих результатів. Для формування здатності до самоконтролю і самооцінки викладач мотивує виставляння оцінки, пропонує студентові самому оцінити свою відповідь. Дієвим засобом є й організація **взаємоконтролю**, рецензування відповідей товаришів. При цьому здобувач вищої освіти ознайомлюється із нормами й критеріями оцінювання знань. Взяття до уваги результатів самоконтролю і самооцінки знань викладачем при виставленні кінцевої оцінки робить їх вагомими, позитивно впливає на формування відповідальності за навчальну роботу, на виховання чесності, принциповості, почуття власної гідності, дотримання принципів академічної доброчесності.

Оцінювання самостійної роботи: контроль за опануванням кожної теми, винесеної на самостійне опрацювання відбувається в автоматичному режимі в оболонці електронної платформи СРЗО самостійної роботи/дистанційного навчання eAristo безпосередньо під час вивчення освітньої компоненти (модуля) та шляхом внесення питань та завдань із відповідних тем на контрольні заходи (проміжні контролі змістових модулів, екзамени), разом із матеріалом, що вивчався на аудиторних навчальних заняттях. За умов наявності відсотка правильних відповідей не менше ніж 60% і вище від загальної кількості контрольних питань, система автоматично зараховує здобувачу опанування даної теми з появою індикатора «виконав».

За умов наявності відсотка правильних відповідей менше ніж 60% від загальної кількості контрольних питань, система автоматично не зараховує здобувачу опанування даної теми з появою індикатора «не склав», що зумовлює необхідність повторного опанування даної теми. Після успішного опанування здобувачем освіти усіх тем, винесених на самостійне опрацювання, електронна платформа автоматично сповіщає про виконаний об'єм роботи. Алгоритм роботи електронної платформи та дистанційного навчання eAristo регламентований «Положенням про електронну платформу забезпечення освітнього процесу ePlato в ПДМУ».

Основні засади політики оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

1.1. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

1.3. Співвідношення результатів навчання та форм (методів) і критеріїв оцінювання ґрунтується на таких засадах:

- результати навчання із відповідними стратегіями та критеріями оцінювання визначаються для Освітньої програми (ОП) загалом, а для кожної її освітньої компоненти (навчальної дисципліни, практики) окремо та фіксуються у відповідних нормативних документах Полтавського державного медичного університету (далі ПДМУ) – описі ОП, робочій програмі навчальної дисципліни тощо;

- форми (методи) та критерії оцінювання, що вибрані для поточного та підсумкового контролю з освітньої компоненти, узгоджуються із результатами навчання із цієї дисципліни та з видами навчальної діяльності, що реалізовувалися в процесі навчання;

- форми (методи) оцінювання забезпечують валідність оцінювання успішності студентів і встановлення факту досягнення результатів навчання. Критерії оцінювання базуються на очікуваних результатах навчання;

1.4. Підсумкове оцінювання результатів навчання в ПДМУ здійснюється за єдиною 200-бальною шкалою. Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання (у відсотках). При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Форма підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія»:

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти включає вхідний, поточний, семестровий та підсумковий контроль знань, умінь і навичок. При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1).

Таблиця 1

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж

		90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Оцінювання поточної навчальної діяльності Модуля 1, Модуля 2 та Модуля 3 проводиться науково-педагогічними працівниками кафедри під час практичних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та здобувачем освіти у процесі навчання і формування навчальної мотивації здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником – для коригування технологій, методів і засобів навчання, так і здобувачем освіти – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, вирішення тестів та ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування на практичних заняттях, оцінки виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на заняттях, дискусії, тощо. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання визначені у робочій програмі дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія».

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Наявність оцінки «2» за поточну успішність не позбавляє здобувача освіти права допуску до підсумкового модульного контролю з допустимою мінімальною кількістю балів за поточну успішність.

Здобувач освіти не має право перескладати поточні оцінки «2», якщо він має мінімальну суму балів для допуску до контрольних заходів. Поточні оцінки «3» або «4» не перескладаються.

Здобувач освіти зобов'язаний перескладати «2», у разі, якщо середній бал поточної успішності за модуль не досягає мінімального (3,0 бали) для допуску до ПМК або семестрового екзамену та з окремих тем (захист історії хвороби, змістовні модульні контролю, та ін.), визначених відповідною кафедрою, як такі що обов'язкові для перескладання на позитивну оцінку.

Дозвіл на відпрацювання поточної оцінки «2» надає завідувач кафедри лише з метою досягнення здобувачем освіти мінімальної кількості балів для допуску до підсумкового чи семестрового контролю.

Стандартизований перелік завдань для перескладання «2» регламентується робочою навчальною програмою та методичними вказівками для відповідної теми заняття. Перескладання здійснюється викладачем, призначеним завідувачем кафедри за графіком консультацій та відпрацювання пропущених занять, що узгоджений з відповідними деканатами. Кількість перескладань поточної «2» обмежена двома спробами.

Здобувачі освіти, які мають середній бал успішності менший ніж 3,0 мають право перескладати поточні «2», але не пізніше початку нового семестру.

Конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль з 4-бальної шкали у багатобальну виконується лише після останнього поточного заняття, що передусє підсумковому модульному контролю або семестровому екзамену. Конвертація проходить за наступним алгоритмом:

– підраховується середня оцінка здобувача освіти за модуль за традиційною 4-бальною шкалою, всіх виставлених оцінок на поточних заняттях, що належать до даного модуля (з точністю до сотих балу);

– отримана середня оцінка переводиться у бали за таблицею 2.

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля ($A * 24$)	Бали за ПМК з модуля ($A * 16$)	Бали за модуль та/або екзамен ($A * 24 + A * 16$)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 Незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		

2,25	54	36	90				
2,3	55	37	92				
2,35	56	38	94				
2,4	58	38	96				
2,45	59	39	98				
2,5	60	40	100				
2,55	61	41	102				
2,6	62	42	104				
2,65	64	42	106				
2,7	65	43	108				
2,75	66	44	110				
2,8	67	45	112				
2,85	68	46	114				
2,9	70	46	116				
2,95	71	47	118				
3	72	50	122			Е	3 Задовільно
3,05	73	50	123				
3,1	74	50	124				
3,15	76	50	126				
3,2	77	51	128				
3,25	78	52	130	D			
3,3	79	53	132				
3,35	80	54	134				
3,4	82	54	136				
3,45	83	55	138				
3,5	84	56	140	C	4 Добре		
3,55	85	57	142				
3,6	86	58	144				
3,65	88	58	146				
3,7	89	59	148				
3,75	90	60	150				
3,8	91	61	152				
3,85	92	62	154				
3,9	94	62	156				
3,95	95	63	158				
4	96	64	160	B			
4,05	97	65	162				
4,1	98	66	164				

4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	5 Відмінно
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Оцінювання підсумкового модульного контролю

Підсумковий модульний контроль (ПМК) – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу з окремої навчальної дисципліни (або її частини) на підставі поточного контролю на останньому занятті.

ПМК Модуля 1, ПМК Модуля 2 та ПМК Модуля 3 складається за умови повного відвідування здобувачами освіти практичних занять і лекцій (або відпрацювання пропущених занять у встановленому порядку), виконання усіх вимог навчального плану і набору конвертованої суми балів не менше за мінімальну – 72 бали.

З метою об'єктивного неупередженого оцінювання знань здобувачів вищої освіти до прийому ПМК залучаються науково - педагогічні працівники кафедри, які не проводили практичні заняття в даних академічних групах у цієї категорії здобувачів освіти.

З питань (завдань, ситуаційних задач), які виносяться на ПМК, формуються екзаменаційні білети на ПМК, які затверджуються на засіданні кафедри.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

За умов порушення здобувачем освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) під час складання ПМК, отримані результати анулюються, за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом факультету.

Здобувач вищої освіти має право на перескладання ПМК, двічі – перший раз викладачу з обов'язковою присутністю завідувача відповідної кафедри, другий раз – комісії, склад якої визначається деканом факультету. У виняткових випадках додаткове комісійне перескладання ПМК може бути проведено за рішенням ректорату Полтавського державного медичного університету.

ПМК Модуля 1,2,3 складається з програмованого контролю, що передбачає вирішення тестових завдань та індивідуального усного опитування.

Тестовий контроль передбачає вирішення 20 тестових завдань (Модуль 1 та Модуль 2) та 40 тестових завдань (Модуль 3). Кожне тестове завдання має тільки одну правильну відповідь.

Індивідуальне усне опитування проводиться відповідно до «Переліку теоретичних питань» до ПМК (згідно модулів). Кожен екзаменаційний білет містить 2 теоретичні запитання.

Таблиця 3

Методика оцінювання ПМК

Вид завдання	Модуль	Об'єм виконання	Шкала оцінювання	Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Стандартизовані тестові завдання	Модуль 1	20 тестових завдань	1 тест - 2 бали	28	40
	Модуль 2	20 тестових завдань	1 тест - 2 бали	28	40
	Модуль 3	40 тестових завдань	1 тест - 1 бал	28	40
Індивідуальне усне опитування	Модуль 1,2,3	2 питання	1 питання – 20 балів	22 (1 питання – 11 балів)	40
Всього				50	80

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах (традиційна 4-бальна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність).

Отримані бали за модуль викладач виставляє у «Відомість успішності здобувачів освіти з дисципліни» та їх індивідуальний навчальний план. Інформацію про здобувачів освіти, яким не зарахований підсумковий модульний контроль, з точним зазначенням причини не зарахування також вноситься до «Відомості успішності здобувачів освіти з дисципліни» та індивідуальні навчальні плани здобувачів освіти. Причини не зарахування можуть бути такі:

а) здобувач освіти має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій.

Позначка «н/в» у колонці «бали за ПМК»;

б) здобувач освіти відвідав усі заняття (практичні, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до підсумкового модульного контролю. Позначка «н/д» у колонці «бали за ПМК»;

в) здобувач освіти не з'явився на підсумковий модульний контроль. Позначка «н/з» у колонці «бали за ПМК».

«Відомість успішності здобувачів освіти з дисципліни» після заповнення викладачем підписується завідувачем кафедри і подається до деканату не пізніше ніж на наступний робочий день після останнього модульного контролю завідувачем навчальної частини кафедри.

Здобувач освіти має право на складання та два перескладання ПМК до закінчення вивчення дисципліни. За дозволом ректора чи першого проректора університету окремим здобувачам освіти може бути індивідуально визначений додатковий термін складання (перескладання) підсумкових модульних контролів.

Методичне забезпечення дисципліни:

1. Робоча навчальна програма дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія»;
2. Силабуси для здобувачів освіти з вивчення дисципліни «Дитяча терапевтична стоматологія»;
3. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи здобувачів освіти.
4. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти під час підготовки до практичного заняття та на занятті.
5. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти над вивченням тем винесених на самостійне опрацювання.
6. Методичні рекомендації для викладачів.
7. Методичні розробки, тези, мультимедійні презентації лекцій.
8. Список рекомендованої літератури.
9. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок здобувачів освіти:
 - комплекти тестових завдань для кожного заняття – відповідно до кількості тем.
 - тести з банку ліцензійних іспитів Крок-2. Стоматологія;
 - ситуаційні задачі;
 - комп'ютерні контролюючі програми.
10. Відеофільми.
11. Алгоритми виконання стоматологічних маніпуляцій.

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ):

1. Хоменко Л. О., Чайковський Ю. Б., Смоляр Н. І., Савичук О. В., Остапко О. І., Біденко Н. В., та ін. Терапевтична стоматологія дитячого віку. Карієс зубів та його ускладнення: Підручник для студентів ВМНЗ III-IV рівнів акредитації стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т.1. Київ: Книга-плюс; 2016. – 432 с.
2. Хоменко Л. О., Майданник В.Г., Голубєва І. М., Остапко О. І., Біденко Н.В., Кривонос Ю. М. Терапевтична стоматологія дитячого віку: Підручник для студентів стоматологічних факультетів, інтернів і стоматологів. Т. 2. Київ: Книга-плюс; 2017. – 328 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник: у 4 т. – Т. 4. Захворювання слизової оболонки ротової порожнини/ Данилевський М. Ф. Борисенко А. В. та ін. 2-е видання – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 640 с.

Допоміжна:

1. Каськова Л. Ф. Карієс тимчасових зубів : навч. посіб. для здобувачів освітньо-професійної програми Стоматологія за другим (магістер.) рівнем вищої освіти за спец. 221 Стоматологія галузі знань 22 Охорона здоров'я / Л. Ф. Каськова, О. С. Павленкова, Л. П. Уласевич; МОЗ України, Полтавський державний медичний університет. – Полтава : Астроя, 2023. – 122 с.
2. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс зубів» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/2024_kn_kariyes_zubiv.pdf
3. Клінічна настанова, заснована на доказах «Карієс тимчасових зубів» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2024/04/2023_kn-kariyes-tymchasovyh-zubiv.pdf
4. Клінічна настанова, заснована на доказах «Терапія пульпи тимчасових та незрілих постійних зубів» https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2025/03/2024_05_10_kn_pulpity.pdf
5. Стандарт медичної допомоги «Карієс зубів» (наказ МОЗ України про затвердження від 23.05.2024 № 869) https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/smd_869_23052024.pdf
6. Стандарт медичної допомоги «Карієс тимчасових зубів» (наказ МОЗ України про затвердження від 14.03.2024 № 435) https://www.dec.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/nakaz_435_14032024.pdf
7. Терапевтична стоматологія: у 4 т. – Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для мед. ВНЗ III-IV рів. акред./ Данилевський М. Ф., Борисенко А. В. та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 592 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційні ресурси бібліотеки.
2. Електронні інформаційні ресурси бібліотеки:
 - Електронний каталог бібліотеки;
 - Інформаційно-довідникові джерела: енциклопедії, довідники, словники;
 - Навчальні електронні видання і ресурси: посібники, що містять

систематизований матеріал в рамках програми навчальної дисципліни.

3. Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

Інтернет каталоги і колекції посилань.

Медичні web-сервери і web-сторінки.

Бази даних.

- <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
- <https://www.cochranelibrary.com/>
- <https://www.hrsonline.org/resource/clinicaltrials-gov>
- <https://www.wolterskluwer.com/>
- <https://medtube.net/>

Архіви електронних текстів і віртуальні бібліотеки.

Бібліографічні посібники.

Медичні організації (асоціації, наукові товариства).

Науково-дослідницькі центри та інститути.

Медична освіта.

Лікувальні заклади.

Новини.

Корисні посилання.

1. https://www.aapd.org/globalassets/sdf-guidance-for-physicians_aapd_2023.pdf
2. <https://www.ingentaconnect.com/contentone/aapd/pd/2023/00000045/00000006/art00005>
3. https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=oCxO5Qq3UA4&list=PLGt3_Eraz9pnMzp53odefga8P6k-xxYnC
4. <https://www.youtube.com/watch?v=m38jMVYvFCQ>
5. https://www.youtube.com/watch?v=3cM_SUbKjcA

Розробники:

доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології, к.м.н. Олена ХМІЛЬ;

доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології, к.м.н. Лариса УЛАСЕВИЧ

доцент кафедри дитячої терапевтичної стоматології, PhD Марина САДОВСЬКІ